

የምዕራቡ ዓለም ከኢትዮጵያ ምንድነው የሚፈልገው ?
እኛስ በምዕራቡ ዓለም ላይ ያለን አመለካከት ምን ይመስላል?

ለመንደርደሪያ ያህል !!

ከዛሬ ሰላሳ ዓመት በፊት የተማሪው እንቅስቃሴ ከረጅም ጊዜ ውጣ ውረድ ትግል በኋላ የደረሰበት መደምደሚያ የኢትዮጵያ ህዝቦች ጠላቶች ፊደላዊዎች ፣ በሮክራሲያዊ ካፒታሊዝምና ኢምፔሪያሊዝም ናቸው የሚል ነበር። በጊዜው የተማሪው እንቅስቃሴ እነዚህን ሶስት ኃይሎች እንደ ዋና ጠላት ያየው ለዲሞክራሲና ለሰብአዊ መብት መከበር ፣ ለኢኮኖሚ ዕድገትና ለብሄራዊ ነፃነት እንቅፋት ናቸው ብሎ በማመኑ ነበር። ስለዚህም እነዚህ ጠላቶች አስካልተወገዱ ድረስ የኢትዮጵያ ህዝቦች በምንም ዓይነት ዕውነተኛ ነፃነትን ለመጎናፀፍ እንደማይችሉ ደመደመ። ይህ ዓይነቱ ግምገማ ከሜታፊዚክስ አንፃር የተሟላ ነው ብሎ አፍን ሞልቶ መናገር ባይቻልም በአጠቃላይ ሲታይ በጊዜው የተማሪው እንቅስቃሴ ትግል አንድ መመሪያ እንደነበረው መረዳት ይቻላል። ዝም ብሎ በጭፍኑ የሚጓዝ እንቅስቃሴ እንዳልነበር የተማሪውን እንቅስቃሴ ታሪክ ለገላበጠ ወዲያውኑ በቀላሉ ሊገነዘበው ይችላል።

በጊዜው የተማሪው እንቅስቃሴ ችግር ፣ 1ኛ) ሜታፊዚክሳዊ ባህርይ አልነበረውም። ማለትም ወደ ውስጥ ጠላት የሚለውን ኃይል ከንቃተ ህሊና ብስለት ጉድለት ጋር ለማያያዝ ያለመቻሉ የማያስፈልግ ህብረተሰብአዊ ቅራኔና የአርሰ በርስ ግጭት እንዲፈጠርና መዘዙም አስካሁን ድረስ እንዲዘልቅ ለማድረግ በቃ። በሌላ አነጋገር በደፈናው ፊደላዊዎች የኢትዮጵያ ጠላት ነው ብሎ ከመነሳት ይልቅ የህብረተሰባችንን የንቃተ ህሊና ዕድገት በመገምገም ለምንስ አንድ የህብረተሰብ ክፍል ለዕድገት እንቅፋት ሊሆን ይችላል ብሎ ጠለቅ ያለ ምርምር በማድረግ ወደ ተሻለ የትግል ስልት በመሸጋገር ህብረተሰብአዊ ቅራኔ እንዳይፈጠር አዎንታዊ አስተዋፅኦ ማድረግ በቻለ ነበር። በተለይም የተወሰነው የተማሪ እንቅስቃሴ ክንፍ እጅግ ችኩልነት ስለጠቃው ከጥናትና ከምርምር ይልቅ ወደ ግብፃብ በማድለትና በዚህም ድልን መጎናጸፍ ይቻላል ብሎ በማመኑ እንዳየነው የአገራችንን ችግር የባሰ ውስብስብና በቀላሉ ሊፈታ እንዳይችል አድርጎ አለፈ።

2ኛ) ሌላው የተማሪው እንቅስቃሴ ችግር ኢምፔሪያሊዝም የሚለውን ፅንሰ-ሃሳብና መንግስትና የመንግስት መዋቅር በዕድገትና በፀረ-ዕድገት ላይ የሚኖራቸውን ሚናና ተፅዕኖ በደንብ የተገነዘበ አልነበረም። ከፖለቲካ ፣ ከኢኮኖሚና ከርዕዮተ-ዓለም አኳያ ሰፊ ግምገማ በማድረግ የኢምፔሪያሊዝምን ፣ በተለይም የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝምን የተቀነባበረ ሴራ ለመዋጋት የሚያስችለው መሳሪያ ለማዳበር በፍጹም አልቻለም። ስለሆነም የኢምፔሪያሊዝምን ልዩ ልዩ ባህርያትና ገጽታዎች ፣ ማለትም ፖለቲካዊ ፣ ሮዕዮተ ዓለማዊ ፣ ኢኮኖሚያዊና ሚሊታሪያዊ ባህርያትን ጠለቅ ብሎ ለማጥናት ዕድል ለማግኘት ባለመቻሉ ለኢትዮጵያ ህዝቦች ለዕውነተኛ ዲሞክራሲያዊ ህይወትና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት እንዲሁም ለብሄራዊ ነፃነት የሚደረገውን ትግል በበቂው ማሳየት አልቻለም። በመሆኑም ጊዜ ወሰዶ የኢምፔሪያሊዝምን ምንነት በበቂው ለመረዳትና በአንድነት ህዝቡን ለማታገል ያልቻለው የተማሪ እንቅስቃሴ ስልጣን ለመያዝ በሚደረገው ትግል ብቻ አትኩሮ ስለደረገ አዋጋላሁ ያለው ጠላት ስለባ ሆነ። ሲኢኤ ባጠመደው ወጥመድ ሰተት ብሎ የገባው ጥቂቱ የተማሪ ኃይል በአንድ በኩል ፣ በሌላ ወገን ደግሞ ኮሙኒዝምን አዋጋላሁ በሚል ሽፋን ስር ፣ በመሰረቱ ግን ዲሞክራሲያዊ ለውጥን አጥብቆ የሚጠላው የውስጥ አርበኛ በአንድነት በመተባበር ኢትዮጵያችንን የደም አምባ ለማድረግ በቁ። ከዚህም በላይ ደግሞ ከሶቭየቱ የኢምፔሪያሊስት ጋር የተወዳጀው ኃይል ሀቀኛው ሶሻሊዝም ይህኛው ብቻ ነው ፤ ይህንን ያልተቀበለ የኢብዮቱ ጠላት ነው በሚል ሽፋን ስር ፀረ-ዕድገትና ፀረ-ዲሞክራሲ ትግሉን በማሟሟፍ በስንት ችግር አገራችን የአፈራቻቸውን ወርቅ ምሁራን እንዲቀጩ አደረገ። ይህም በራሱ ምንም የፖለቲካ ስልት በሌለው የወታደር አገዛዝ መዳፍ ስር በመውደቅ ጠቅላላውን የህብረተሰብ አረማመድና ዕድገት ማዘበራረቁን ተያያዘው። ዓለም በሁለት

የተከፈሉት ነች በሚል ምንም ሳይንሳዊ መሰረት በሌለው አነጋገር የሶሻሊስቱን ካምፕ ያልመረጠ መደምሰስ አለበት እያለ በተጨማሪም የኢትዮጵያን ብሄራዊ ነፃነት ለማኮላሸት ፣ ምሁሮቿን ለመደምሰስ በመጣው የኬጂቪ ሃይል ወጥመድ ውስጥ በመውደቅ በበኩሉ የአገራችንን መከሰከስ አፋጠነ።

ወደ ኋላ መለስ ብለን የኢትዮጵያን ህዝቦች የአብዮት ታሪክ ስንገመግም የምንደርሰበት ድምደማ የቱን ያህል ፣ 1ኛ) በኢትዮጵያ የምሁር አንቅስቃሴ ውስጥ ሰፊ ያለ ጥናትና ውይይት ለማድረግ ገቱ እንደሌለ ፣ 2ኛ) የተወሰኑ መፈክሮችን ብቻ በማንጠልጠልና አነሱን የትግል መሳሪያ በማድረግ ወደፊት ሽምጫ ማድረግ ፣ 3ኛ) ግለ ሰዎችን መናቅና ስም ማጥፋት ፣ 4ኛ) የሳይንስና የቴዎሪን አስፈላጊነት በፍጹም ቁጥር ውስጥ አለማስገባትና ፣ 5ኛ) ከዚህም በመነሳት የሀብረሰተ-ሰዎችን አወቃቀርና ዓለም አቀፋዊውን ሁኔታ በቅጡ በመገምገም እንዴት አድርገን ኃይላችንን በመሰብሰብ ወደ ውስጥ ያተኮረ ለዕድገትና ለዲሞክራሲ ማበብ የሚያመች የትግል ስልት መንደፍ እንችላለን ወደ ሚሊው መሰረታዊ ሃሳብ ላይ አለማትኮር። እነዚህ ባህሪያቸውን በመሆንና እስከዛሬ ድረስ አንቀውን በመያዝ ከሰሜታዊ ትግል ለመለቀቅ በፍጹም አልቻልንም።

ይህ የኢትዮጵያ ምሁር ድክመት ፣ በተለይም ደግሞ ለዕድገትና ለዲሞክራሲ በሚደረገው ትግል የቴዎሪን ጉዳይ ከብዙ አቅጣጫዎች አንስቶ መወያየትና ወደ አንዳች ስምምነት ደርሶ በሙሉ ኃይል ለአገር ግንባታ ያለመነሳት የግዴታ በውጭ ኃይሎች እንድንጠቃ አድርጎናል። በዚህ ላይ ግሞ አንዳንዶች ሆነ ብለው አገራችንና ህዝባችን የሰልጣኔና የዲሞክራሲ ባለቤት እንዳይሆኑ ከውጭ ኃይሎች ጋር በማበር የተቀነባበረ ሴራ በሚያደርጉት ትግል ውስጥ አን ዳንዶቻችን ስምጠን በመግባታችን በጠላትና በወዳጅ መሀከል ያለውን ልዩነት በግልጽ ለመረዳት አልቻልንም። በተለይም ከአስራ አምስት ዓመት ጀምሮ ዓለም ወደ አንድ አቅጣጫ እያመራች ነው ፤ እኛም እዚያ ውስጥ ገብተን መወዳደር አለብን በሚለው ፈሊጥ በመጠመዳችን በግልጽም ሆነ በይፋ በተቀነባበረ መልክ የሚያጠቃንን ጠላት ፣ ብሄራዊ ነፃነታችንን ተቀናቅኖ የልመና ዘመናችንን የሚያራዝመውን የውጭ ኃይል ጠጋ ብለን ለመመርመር በፍጹም የተሳነን ይመስላል። ከዚህ በመነሳት ዛሬ የገባንበትን አዘቅት ለመመርመር በዓለም ላይ የተካሄደውን የኃይል አሰላለፍ ለውጥና በእኛ አስተሳሰብና በትግላችን ያመጣውን ተጽዕኖ ጠጋ ብለን ለመመርመር እንሞክር። በመጀመሪያ በአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም የሚመራው የምዕራቡ ዓለም በእጄ ኃይለሰላሴ ዘመን የነበረውን ተጽዕኖ አጠር ባለ መልኩ እንመልከት።

የምዕራቡ ተፅዕኖና ሚና እንዲሁም የኢትዮጵያ ዕድገት በእጄ ኃይለሰላሴ ዘመን

ከጣሊያን መሸነፍና መባረር በኋላ ኢትዮጵያ ነፃነቷን ስትቀዳጅ እንደ አንድ የተከበረች አገር ሆና ለህዝቦቿ ሙሉ በሙሉ ነፃነትን ለማጎናፀፍ የሚያስችላት ብዙ ነገሮች ይጎሏት ነበር። በመጀመሪያ በአምስት ዓመት የወረራ ዘመን የፈራረሰው የማዕከላዊ አስተዳደር እንደገና በአዲስ መልክ መዋቀር ነበረበት። ሁለተኛ በወረራው ዘመን በገፍ የተገደለውን የምሁር ኃይል ሊተካ የሚችል አዲስ ትውልድ ማፍራት አስፈላጊ ነበር። ከዚህም በላይ ደግሞ ፣ በተለያዩ ምክንያቶች የተነሳ እንደ አንድ ኢኮኖሚያዊ ኃይል ሊንቀሳቀስ የሚችል የከበርቱ መደብ በፍጹም አልነበረም። ቀድሞውኑ መሰረቱን በተዘረከረከ ኢኮኖሚ ላይ አድርጎ የተዋቀረው ማዕከላዊ አስተዳደር ከጣሊያን መባረር በኋላ በራሱ ሊጓዝ የሚያስችለው የዕውቀት ፣ የፖለቲካ ፣ የሚሊታሪና የኢኮኖሚ መሰረት አልነበረውም። በዚህም ምክንያት ለእንግሊዝ ቅኝ አገዛዝ በሩን ከፍቶ በመስጠት አነሰም በዛም ለገበያ ኢኮኖሚ ዕድገት ሊሆኑ የሚችሉ ፣ የጣሊያን ወራሪ ኃይል የአቋቋማቸውን ኢንዱስትሪዎች እየተነቀሉ ወደ ባህር ማዶ ተወሰዱ። እ.ኤ.አ በ1942 ዓ.ም በእንግሊዝና በኢትዮጵያ መንግስት መሀከል የተደረገው ስምምነት የሚያረጋግጠው ኢትዮጵያ ከጣሊያን ወራሪ ብትለቀቅም ፣ በሌላ ወገን ደግሞ

ስምምነቱ እንግሊዝ በማንኛውም ኢትዮጵያ ጉዳዮች ጣልቃ እንድትገባ ሲያመቻች ፣ ሀብቷም እንዲዘረፍና የወደፊት አድገቷም ቀጭጭ እንዲቀር ሁኔታውን ያመቻች ነው። በዚህ ተግባሯ እንግሊዝ በ18ኛውና በ19ኛው ክፍለ ዘመን ተቀናቃኝ እንዳይኖሯት ፣ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ወደ ሌሎች አገሮች እንዳይስፋፋና የኢንዱስትሪ ኦብዮትም ባለቤት እንዳይሆኑ ትሸርብ የነበረውን ተንኮል የኢትዮጵያን መንግስት ደካማ ጎን ተጠቅማ የተተከሉትን ኢንዱስትሪዎችና የመመለሻና የመገናኛ መስመሮች አፈራርሳ ጠርጋ ወሰደች። በዚህም ምክንያት ኢኮኖሚው እንደገና በአዲስ መልክ መደራጀት ነበረበት። ይህ ደግሞ አዲስ ከተሞቻቸው ዓለም አቀፋዊ የፖለቲካ አወቃቀር ውጭ ሊሆን የሚችል አልነበረም። እ.ኤ. ከ1945 ዓ.ም በኋላ በዓለም አቀፍ ደረጃ የተሞቀረው ኢኮኖሚያዊ ፣ ፖለቲካዊ ፣ ርዕዮተ ዓለማዊና ሚሊታሪያዊ የኃይል አስላለፍ በኢትዮጵያ የሀብረተሰብ ዕድገት አረማመድ ላይ ጨናውን እንዲጥልና ጠቅላላው የሀብረተሰባችን አወቃቀርም ከውስጥ ዕድገትን እንዲቀናቀንና ወደ ውጭ ደግሞ ጥገኝነትን እንዲያጠናክር ሆኖ በመሞቀር የኢትዮጵያ ህዝቦች ዕድል ተጨናግፎ እንዲቀር አድርጓል። እነዚህን ሂደቶች አንድ በአንድ ወረድ ብለን እንመልከት።

በመጀመሪያ ደረጃ በአፄ ኃይለስላሴ የሚመራው አዲሱ የገዢ መደብ አስተዳደሩን ለሱ አገዛዝ በሚመቻው መልክ ማሞቀር ነበረበት። በገጠርና በአንዳንድ አነስተኛ ከተማዎች ከፊል ፊዩዳላዊ አስተዳደር ሲሞቀር ፣ የዚህ አዲስ አስተዳደር አወቃቀር በየቦታው ከተማዎችን መቆርቆርና ሀብት እንዲዳብር የሰራ ክፍፍሉን በአዲስ መልክ ማደራጀትና ሀብረተሰቡን የጠቅላላው ኢኮኖሚ ተጠቃሚ ማድረግ ሳይሆን የማዕከላዊ መንግስቱን የሀብረተሰብ መሰረት ለማጠናከርና ሀብት ከታች ወደ ላይ እንዲሸጋሸግ በማድረግ የገዢውን መደብ ኢኮኖሚያዊም ሆነ ሀብረተሰብአዊ ተቋም በጠንካራ መሰረት ላይ ለማቆም ነበር። በዚህም ምክንያት በተለይም በገጠር የሚኖረው ህዝብ ከአስተዳደሩ ከመገለጫም ባሻገር በመንግስትና በህዝብ መሀከል ምንም ዓይነት ግኑኝነት እንዳይፈጠር በማድረግ የሀብረተሰቡ የመፍጠር ችሎታ እንዲዳሸቅና ህዝቡ በድህነት እንዲማቅቅ ለማድረግ የበቃ ከህዝብ ፍላጎት ጋር በፍጹም ሊጓዝ የሚችል አስተዳደር እንዳይገነባ ሆነ። ስለሆነም ጠቅላላው የገጠርና የትናንሽ ከተማዎች ኗሪው ህዝብ በፖለቲካም ሆነ በኢኮኖሚ ተደራጅቶ እራሱን በማን ቀሳቀስና የሰራ ክፍፍሉን በማዳበር ኢትዮጵያን እንደ አንድ ሀብረ-ብሄር ለመገንባት የሚያስችለውን የተፈጥሮ ኃይል እንዲነፈግ ተገደደ። ወደ ከተማዎች ስንሄድ አዲስ የተቋቋመው ቢሮክራሲ በአንድ በኩል የገዢው መደብ መሰረት በመሆን ፣ በሌላ ወገን ደግሞ ከውጭ ኃይል ጋር ያለውን ፖለቲካዊ ፣ ኢኮኖሚያዊ ፣ ርዕዮተ ዓለማዊና ሚሊታሪያዊ ግኑኝነት በማጠናከር ኢትዮጵያ ራሷን ችላ በጸና የማቴሪያላዊ መሰረት ላይ እንዳትገነባና ለህዝቦቿ አለኝታ እንዳትሆን የተቀነባበረና ውስብስብ የሆነ የጭቆና ስርዓት ዘረጋ። ይህ ሁኔ ታ የግዴታ ለአሜሪካን ኤምፔሪያሊዝም መንገድ ጠራጊ በመሆን በተለይም በአዲሱ ትውልድና በቢሮክራሲው መደብ ላይ ከፍተኛ የህሊና ጫና ለማድረግ አስቻለው። አዲስ የተሞቀረውም የመንግስት መኪና ለአሜሪካን ኤምፔሪያሊዝም ብቻ ሳይሆን ለጠቅላላው የምዕራቡ ዓለም ስርጎ መግቢያ መንገድ በመሆንና በስራ ክፍፍል በመሰነጣጠቅ አንድ ነፃ መንግስት ሊያካሂድ የሚችለውን ውስጣዊ ጥንካሬና የሀብረተሰብ ዕድገት ለማምጣት በፍጹም ተሳነው። ለምሳሌ የጦር ሰራዊቱና የአየር ኃይል በተለይም ለአሜሪካን ኤምፔሪያሊዝም ተጽዕኖ እንዲያመች ሆኖ የተዘጋጀ ነበር ማለት ይቻላል። እስራኤልም ሆነ እንግሊዝ የራሳቸው የሰራ ድርሻ ቢኖራቸውም ዋናው ጫናና ርዕዮተ ዓለማዊ ተጽዕኖ የሚመጣውና ከፍተኛውን ሚና በመንግስቱ መኪና ላይ የሚጫወተው የአሜሪካን ኤምፔሪያሊዝም ነበር ማለት ይቻላል። ወደ ፖሊስ ስንመጣ በተለይም የጭቆናውን መሳሪያ አቅራቢ በጊዜው እንደነ ምዕራብ ጀርመን የመሳሰሉ አገሮች እንደነበሩ የማይታበል ሀቅ ነው።

ለዚህ የምዕራቡ ኤምፔሪያሊዝም ፣ በተለይም ደግሞ ለአሜሪካን ኤምፔሪያሊዝም በአገራችን የሀብረተሰብ ዕድገት ላይ ጫና ማድረግና የአገራችንን የዕድገት አቅጣጫ መወሰን ፣ አገዛዙ የተከተለው የተበላሽ ፖለቲካ ነፀብራቅ ነው ማለት ይቻላል። በመጀመሪያ ለአሜሪካንም ሆነ ለእንግሊዝና ለሌሎች እየተለካ የተሰጠው ለኤምባሲዎች መሰሪያ የሚሆን ሰፋፊ መሬት

የአገራችንን ህልውና በከፍተኛ ደረጃ የተቀናቀነ እንደሆነ ግልጽ ነው። በማንኛውም ታሪክና አገር ያልተደረገ እንክብካቤ ያገኘው የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ኢትዮጵያ እንደ አንድ ሀብረተሰብና ሀብረ-ብሄር እንዳትጠነክር መሸረቢያ መንገድ አገኘ። አገራችንን ለመገንጣጠልና ለማዳከም ለሚፈልጉ ኃይሎች አመቺ ሁኔታ ተፈጠረላቸው። በዚህም ይህንን ሰፊ ጋሻ መሬትና ግቢ ተገን አድርጎ በወጣቱና በሀዘባችን ላይ አማራጭ የሌለው ኃይልና ህልውናችንን ለቆጣጠር የሚችል መሆኑን አሳመነ። ሁለተኛ በኤርትራ ውስጥ የነበረው የቃኘው ጦር ሰፈር በአካባቢው ያለውን ሁኔታ ከመቆጣጠር ባሻገር የኢትዮጵያ መካፋፈል የሚጠነሰስበት ሌላው ታሪክን ያጎደገፈ ፣ በገዢዎቻችን ሳይታሰብና አገራችንን በመናቅ ለአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም እንደቡራኬ የተለገሰለት ነው። ይህንና ሌሎችም ጉዳዮች ተደምረው ኢትዮጵያ የምዕራቡ ዓለም ወዳጅና ኮሙኒዝምን የምትዋጋ ኃይል ተደርጋ በመወሰዱ ፣ በምዕራቡ ፖለቲካ እንድታሸና ዕድገቷም በዚህ እንዲወሰን ተገደደ።

ይህ ነፃነትን ገፋፊ ፣ አገርን አፍራሽና ህዝብን የሚያሰንቅ በመሰረቱ ግን የራሱን ታሪካዊ ቦታና ምንነት ካለመረዳት የመነጨ ፖለቲካ ፣ አገዛዙ እንደ ነፃ መንግሥት እንዳይንቀሳቀስ አገደው። የመንግሥቱ ተግባርና ኃላፊነት በየጊዜው አየተጠና ሀብረተሰብአዊ ችግሮችን ለመፍታትና ኢኮኖሚያዊ ዕድገትን ማምጣት እንዳይችል ሆኖ በመዋቀሩ ከፊቱ የተደቀኑ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮችን ለመፍታት ተሳነው። የመንግሥቱም ተግባር በጭቆናና በጦርነት ላይ ብቻ በማትኮር የአገሪቱ ሀብት ወደ ውስጥ የሰራ ክፍፍል ዳብሮ ሀብረተሰብአዊ ሀብት እንዲከማችና የካፒታሊስት ኢኮኖሚ እንዳያደግ አዘደው በዚያ እንዲታሸ ሆነ። የመንግሥቱ መኪናና የገዢው መደብ ታሪክን ከመስራት ይልቅ በሀብረተሰቡ ላይ ዘመቻ በማድረግ የጠቅላላው ሀብረተሰብ የመፍጠር ችሎታ እንዲታፈን ተደረገ። ለዚህ ደግሞ ነጭ ለባሽ የሚባለው በመሰረቱ የገዢውን መደብ ጥቅምና ደህንነት የሚጠብቅ በማሰማራት ህዝቡ በፍርሀት እንዲዋጥና በአገዛዙ ፣ በተለይም በሞናርኪው ላይ ያለው ዕምነት እንዲጠነክር በማድረግ ሰው አምላኪ ሆነ። ነፃነት የማይሰማውና በራሱ የማይተማመን ሆነ። በአፄ ኃይለስላሴ ዘመንም የታየውና "ንጉስ አይከሰስ ሰማይ አይታረስ" አየተባለ የሚነዛው ወሬ የንጉሳዊውን የጭቆናና የብዝበዛ አገዛዝ ርዕዮተ ዓለማዊ ድጋፍ ለመስጠት እንደነበር የማይታበል ሆኖ ነው።

በዚህ መልክ በተዋቀረ አገዛዝ ፣ የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ሆነ ሌሎች የካፒታሊስት አገሮች የኢትዮጵያን ኢኮኖሚ እነሱ በፈለጉት መልክ ማደራጀት እንዲችሉ አድርጎ መንገዱን አዘጋጅቶ ሰጣቸው። ለዚህ ደግሞ እ.አ ከ1945 ዓ.ም በኋላ በነፃ ገበያ ስም የዳበረው ፣ ግን ደግሞ ኋላ ቀርነትን የሚያጠነክር በተለይም እንደ ኢትዮጵያ ያሉ ደሀ አገሮችን አዘደው በዚያው እያሹ ለማቆየት የተተለመው አዲሱ ስትራቴጂ ሌላው የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም መግቢያ ቀዳዳ ነበር። ይህ አዲሱ የነፃ ገበያ ስትራቴጂ ሲቀየስ ፣ ከጦርነቱ በፊት እንደነበረው ሁኔታ የአፍርቃንና ሌሎች የላቲን አሜሪካንን አገሮች በግልጽ መበዘበዝ አይቻልም ነበር። በቀድሞው የሰራ ክፍፍል ፣ ማለትም የሶስተኛውን ዓለም አገሮች ንጹህ የጥሬ ሀብት አምራች አገሮች ማድረግና በዚህ ላይ ብቻ እንዲሰለጥኑ ግልጽ የሆነ ፖለቲካ ማካሄድ አይቻልም ነበር። ስለዚህም የሶስተኛውን ዓለም አገሮች የአንዳንድ የኢንዱስትሪ ምርት ተጠቃሚ በማድረግና አንዳንድ መለስተኛ ግን ደግሞ ለዕድገት የማያመቹ ኢንዱስትሪዎችን በመትከል የድሮው የሰራ ክፍፍል በሌላ መልክ ሊቀጥል የሚችልበት ሁኔታ መመቻቸት ነበረበት። ይህንንም ለማድረግ በአንድ በኩል ከነፃ ገበያ በስተቀር የሰውን ልጅ ነፃ ሊያወጣው የሚችለው ሌላ አማራጭ መንገድ እንደሌለ መሰበክ ነበረበት። በየትምህርት ቤቱ አየተዘጋጁ የታደሉት የኢኮኖሚክስ መጽሀፎች የዚህ አንደኛው ገጽታ ናቸው። ይሁንና እነዚህን ለትምህርት ቤት ማስተማሪያ የተዘጋጁ የኢኮኖሚክስ መጽሀፍቶችን ለገለበጠ ፣ አንድም ቦታ በአንድ በኩል የካፒታሊስት አገሮች የተጓዙበትን ጠመዝማዛ መንገድ ፣ በሌላ ወገን ደግሞ በአንድ አገር ውስጥ ስልጣኔና ሀብረተሰብአዊ ለውጥ እንዴት ነው ሊመጣ የሚችለው ብሎ የሚያስተምርና አዲሱ ትውልድ ታሪካዊ ተልዕኮ እንዲኖረው የሚያደርግ አልነበረም። አይደለምም። በንጹህ አበስትራክት ቲዎሪ ላይ የተመረኮዘው ትምህርት ይበልጥ ለዕድገት ተቀናቃኝ ነበር ብሎ አፍን ሞልቶ መናገር ይቻላል። የአገራችንን የዕድገት ደረጃ

ተረድተን ወደ ፊት ምን ምን እርምጃዎች መወሰድ እንዳለባቸውና አጠቃላይና ሁሉ-ገብ ዕድገት ሊመጣ እንዴት እንደሚቻል በፍጹም ለማሳየት የሚችል የትምህርት ስርዐት አልነበረም። አይደለምም። ዛሬ ካለብዙ ምርምር ልንገነዘብ የምንችለው በአብዛኛው የሶስተኛው ዓለም አገሮች የሚታየው የኢኮኖሚና የማህበራዊ ሁኔታ ይህንን ሀቅ ነው የሚያረጋግጠው። ከዕድገት ይልቅ ፀረ-ዕድገት። ከብልጽግና ይልቅ ድህነት። ይህም የትምህርቱ ውጤት እንደሆነ ግልጽ ነው። ምክንያቱም የአንድ አገር ዕድገትም ሆነ ፀረ-ዕድገት የዚያው የአንድ አገር የትምህርት ነፃብራቅ ነውና።

ይህ ካለማወቅ ፣ በአፄ ኃይለስላሴ አገዛዝ የውጭ ኃይሎች በአገራችን ጣልቃ ገብተው እንዲፈተፍቱ የተቀደደላቸው መንገድ ባለፉት ሃምሳ ዓመታት ስነ-ልቦናው የተሰለበና ፀረ-ኢትዮጵያ ኃይል ብቅ እንዲልና ውድ እናት አገራችንን በተለያየ መንገድ እንዲዋጋ አመቺ ሁኔታን ፈጥሯል ማለት ይቻላል። ከላይ እንዳየነው ከቢሮክራሲው በአሻገር ፣ ሀይማኖትንና ባህሉን አስታከው የውጭ ኃይሎች የአገዛዙን ደካማ ጎንና አርቆ አለማሰብ ተጠቅመው የአገራችንን የክርስትናም ሆነ የእስልምና ሀይማኖት የሚቀናቀኑና እንደ ኃይልም ሆነው ወጥተው የሀብረተሰቡን አወቃቀር እንዲረብሹ የተቋቋሙት ሚሺኒሪዎች ተግባራቸው የተወሰነውን የሀብረተሰብ ክፍል ዕውነተኛ አማኝ እንዲሆን ማድረግ ሳይሆን ስራ የሚጠላ ፣ ፈዛኾና አገሩን ገልጦ ለውጭ ኃይል በርግጎ የሚሰጥ ፣ ከዚያም ባሻገር በአንዳንድ ቦታዎች ኢትዮጵያዊነቱን ክዶ ወደ አመጽ ሊሸጋገር የሚችል ጥራዝ ነጠቅ ኃይል ለማፍራት ነው። እንደዚህ ዐይነቱ በተለይም በወለጋ አካባቢ ጎልቶ ሲታይ ፣ ለዚህ ዋናው ፀረ-ኢትዮጵያ ኃይል ብቅ ማለት የጀርመን ሚሺኒሪዎች ከፍተኛ ሚና ተጫውተዋል። አየተጫወቱም ነው። በስድሳዎቹና በሰባዎቹ ሀዘል ብላት የሚባል ጀርመናዊ የሆነ ፕሮቴስታንት ቄስ ነኝ ባይ ፣ ዋናው ተግባሩ ግን የሰለላ ስራ ማካሄድና እንደ ኢትዮጵያ ያሉ አገሮችን ለማዳከም ወይም ደግሞ ለመበታተን ፀረ-ኢትዮጵያ ኃይሎችን ሲያደራጅ እንደነበር የታወቀ ነው። አሜሪካንም እንደዚሁ ልክ ማዕከላኛውና ላቲን አሜሪካ ውስጥ ሲያደርግ እንደነበረው ኢትዮጵያም ውስጥ በተለይም ወጣቱ በሀይማኖት እንዲታቀፍና ነገረ-ዓለሙን ትቶ ብሄራዊ ግዴታውን እንዳይወጣ ለማድረግ የውስጥ ለውስጥ ፀረ-ኢትዮጵያ ድርጊቱን ሲያካሂድ እንደሰነበተና እነ አቶ መለስ ዜናዊም ሰልጣን ከወጡ በኋላ የልብ ልብ ተሰምቶት ሆከቡ ከጎሳ አልፎ በሀይማኖት ተከፋፍሎ ወደ እርስ በርስ ጦርነት እንዲያመራ ያልሞከረው ድርጊት እንደሌለ ነገሩን የተከታተለ ሊገነዘበው ይችላል።

ወደ ኢኮኖሚ ፖሊሲ ስንመጣ ፣ በአፄ ኃይለስላሴ አገዛዝ ዘመን በ1950ዎቹ የተነደፉትንና ተግባራዊ የሆኑትን ፖሊሲዎች ዕውነተኛ የኢኮኖሚ ዕድገትን ያለካተቱና በፍጹም ለሳይንስና ለቴክኖሎጂ ማብብና ህብረተሰቡ በጸና መሰረት ላይ እንዲቆም ሊያደርጉት የሚችሉ አልነበሩም። ፖሊሲውን ጠጋ ብለን ስንመረምር በጊዜው የነበሩ የኢትዮጵያ ምሁሮች ከብዙ ጊዜ ምርምርና ጥናት እንዲሁም ይኸኛው ይሻላል በሚል ከፍጭት በኋላ ያፈለቁት ፖሊሲ ሳይሆን ፣ የውጭ ኃይሎች ግፊት እንዳለበት ወዲያውኑ መረዳት እንችላለን። ይህም የኢኮኖሚ ፖሊሲ ይበልጥ ጥቃቅን የፍጆታ ዕቃዎችን በማምረት ላይ ያተኮረና የተወሰነውን የሀብረተሰብ ክፍል ፍላጎት ብቻ የሚያረካ እንደነበረ ጥናቶች ያመለክታሉ። በመጀመሪያው ፣ ኢንዱስትሪዎቹ ያረጁ ነበር። ሁለተኛ ፣ በአገራችን ተመራማሪዎች አገር ቤት በሙከራ የዳበሩና ለአገራችን እንዲሰማሙ ሆነው የተመረቱ አልነበሩም። ሶስተኛ ፣ ቀጥታ ከውጭ መምጣታቸው ከሳይንስ ምርምር ጋር የተያያዙ አልነበሩም። ለአንድ አገር የቴክኖሎጂ ዕድገት የሚያስፈልገው የምርምርና የሙከራ እንዲያም ሲል ውጤቱን በኢንዱስትሪ መልክ አቀናባብሮ መጨረሻ ላይ ወደ ሙሉ ስራ እንዲሰማራና ምርትን እንዲያመርት የሚደረግ ሂደት በአገራችን በፍጹም አልተለመደም። አራተኛ ፣ ኢንዱስትሪዎቹ በጥራ ሀብትም ሆነ በአጠቃላይ ኢንዱስትሪዎችን ለማንቀሳቀስ የሚያስፈልጉት መለዋወጫዎች በሙሉ ከውጭ ነበር የሚመጡት። በዚህም ምክንያት ኢንዱስትሪዎች ሲበላሹ የመለዋወጫ ዕቃ አጥረት በሚኖርበት ጊዜ የምርት ሂደት ይቀንሳል ወይም ይገታል። አምስተኛ ፣ የተወሰነው የሀብረተሰብ ክፍል ብቻ ገዝቶ ስለሚጠቀም ኢንዱስትሪዎቹ በሙሉ መጠናቸ/ካፓሲቲ/ ለማምረት አይችሉም ነበር። በዚህም ምክንያት የማምረቻው ዋጋ

ሰለሚና ገበያ ላይ ወጥተው የሚሸጡት ምርቶች ዋጋቸው ውድ ነው። ሰድስተኛ ፣ ለአንድ የካፒታሊስት ኢኮኖሚ የሚያስፈልገው ወድድር/ኮምፕትሺን/ በፍጹም አልነበረም። ኢንዱስትሪዎቹ የኦሊጎሎፖይ ባህርይ ነበራቸው ማለት ነው። ሰድስተኛ ፣ ኢንዱስትሪዎቹ ከሌሎች ጥሬ ሀብትን ከሚያመርቱ የኢኮኖሚ መስኮች ጋር የተያያዙ አልነበሩም። በዚህም ምክንያት አንድን ጥሬ ሀብት ከአንድ ደረጃ ወደ ሌላ የመለወጥ አቅማቸው የተወሰነ ነበር። ሰለሆነም ሰፋ ላለ የገበያ ኢኮኖሚ ዕድገት የሚያመቻቹ አልነበሩም። ስምንተኛ ፣ የኦብዛኛዎቹ ኢንዱስትሪዎች ማኔጅሮች የውጭ አገር ሰዎች ነበሩ። በጊዜው ኢትዮጵያውያን ማኔጅሮች በዝቅተኛ ደረጃ ተቀጥረው እንደሚሰሩ ጥናቶች ያመለክታል። በዚህም ምክንያት ኢንዱስትሪዎቹ ምን ማምረት እንዳለባቸው ፣ ለማን እንደሚመረቱና በምንስ ዐይነት ሁኔታ መደራጀት እንዳለባቸው የሚወስኑት የውጭ ማኔጅሮችና የበለዮቻቸው ናቸው ማለት ነው። ዘጠነኛ ፣ የሰራ መስክ ለመክፈት ያለቸው ዕድል በጣም ዝቅተኛ ነበር። በተለይም በ1950ዎቹና 60ዎቹ ስራ ለመፈለግ ወደ ከተማ ለሚመጣው ህዝብ በቂ የሰራ መስክ ለማዘጋጀት ባለመቻሉ እነዚህ ሰዎች የግዴታ ወደ አልባሌና ሀብረተሰቡን ወደ ማይጠቅሙ ስራዎች እንዲሰማሩ መገደድ ነበረባቸው። ኩሌነት ፣ ማጅራት መችነት ፣ ሴተኛ አዳሪነት ፣ ጫማ በመጥረግ መተዳደር ፣ የዚህ ያልተሰተካከለና ከሳይንስና ከቴክኖሎጂ ውጭ የሆነ የኢንዱስትሪ ተክለ ውጤት ነው ማለት ይቻላል። ይህ ዐይነቱም የኢኮኖሚ ፖሊሲ በከተማዎች አለማደግ ፣ በባህል አለመዳበር ፣ ሀብትን ከገጠር እየመጠው ወደ ጥቂት ከተማዎች በተለይም ደግሞ አዲስ አበባ ብቻ ላይ ማከማቸት የቱን ያህል በአገራችን ዕድገት ላይ አሉታዊ ውጤት እንዳመጣና የሀብረተሰባችንን የወደፊት ጉዞ መወሰን እንደቻለ መገንዘብ ከባድ አይሆንም።

በአጠቃላይ ስናይ አፄ ኃይለስላሴና አገዛዛቸው የተከተሉት የኢኮኖሚ ፖሊሲ በጊዜው በእነዚህ ዐለም ባንክ የተደገፉና በአሜሪካንና በግብረ አበሮቹ ቡራኬን ያገኙ ፖሊሲዎች እንደሆኑ መረዳቱ ቀላል አይደለም። በጊዜው አሜሪካንም ሆነ ግብረ አበሮቹ እንደ ኢትዮጵያ ያሉ አገሮች ሌላ በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተደገፈ አገሪቱን ሊያዳርስና የዕውነተኛ ዕድገት መሰረት የኢኮኖሚ ፖሊሲ እንዳይነደፍና ተግባራዊ እንዳይሆን ያገዱትና ያሳሳቱት ፣ ለአንድ አገር እንደ አገርና እንደ ሀብረተሰብ ሆኖ መዳበርና ተከታታይነት እንዲኖረው ማድረግ ሳይንስና ቴክኖሎጂ መሰረታዊ ጉዳዮችና ለማንኛውም አገር ጤናማ ዕድገት አስፈላጊ መሆናቸውን በመገንዘባቸው ነው። ሰለሆነም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ሳይንስና ቴክኖሎጂ እንዳያደግና እንዳይስፋፋ ሻጥር መስራት ፣ ሲያስፈልግ ደግሞ ወደ መንግስት ግልበጣ እንደሚያመሩ በብዙ አገሮች የታየ የታሪክ ክስተት ነው። የፕሬዚደንት አሌንደን ሁኔታ ማጤን ብቻ በቂ ነው። ለምሳሌ አሜሪካም ሆነ ግብረ አበሮቹ ለእኛ የሚያስቡ ከሆነ ለምን በአስራ ስምንተኛውና በአስራ ዘጠነኛው ክፍለ ዘመን በአገሮቻቸው ተግባራዊ የሆነውን የመርከንታሊዝም ሆነ በእነ ሀሚልተን ዘመን አሜሪካ የተከተለውን የማኑፋክቸር የኢኮኖሚ ፖሊሲ እንድንከተል ምክር አልሰጡንም ? ባንክ በአንድ አገር የኢኮኖሚ ዕድገት ውስጥ የሚኖረውን ሚና ማዕከላዊ ቦታ በመስጠት በዝቅተኛ ወለድ ላይ የተመሰረተ የክሬዲት ፖሊሲ እንዲካሄድ ለምን ምክር አልሰጡንም ? በተጨማሪም ከሁለተኛው ዓለም ጦርነት በኋላ ብዙ የኢንዱስትሪ አገሮች የተከተሉትን የማርሻልንና ሀብትን የማንቀሳቀስ/ሞቢላይዝ/ አስፈላጊነት ፖሊሲ እንደ ምክር አቅርቦ እንደ ኢትዮጵያ ያሉ አገሮች የኢንዱስትሪ ዕድገት ጎዳና እንዲከተሉ አላደረጉም ? ይህንና ሌሎችን እንደ ኢትዮጵያ ያሉ አገሮችን የማዳከም ስትራቴጂ ስንመለከት የምንደርሰበት መደምደሚያ አንዳንዶች እንደሚሉት አሜሪካንም ሆነ ግብረ አበሮቹ የአገራችንን ዕውነተኛ ዕድገት የሚፈልጉ ሳይሆን የሳይንስና የቴክኖሎጂ ባለቤት እንዳንሆንና እዚያው ቀጭጨን እንድንቀር ነው። ደግሞም በታሪክ እንደታየው አንድ አገር የሌለውን አገር ዕድገትና ብልጽግና ይሻል ብሎ ግትር ብሎ ካለምንም ሳይንሳዊ መረጃ ለመከራከር መሞከር አጉል ጭፍንነት ብቻ ሳይሆን የሀብረ-ብሄርን አገንባብ ታሪክም አለመገንዘብ ነው።

ከዚህ ስንላ ፣ ከረጅም ጊዜ ጅምር በኦብዛኛው ኢትዮጵያዊ አሜሪካንን የኢትዮጵያ ወዳጅ አድርጎ ለማቅረብ የሚደረገው መከራና ፣ አሜሪካም የኢትዮጵያን ዕድገት እን

ደሚፈለግ ማስተጋባቱ የቱን ያህል ሳይንሳዊና የታሪክ መሰርት የሌለው መሆኑን መረዳቱ ከባድ አይሆንም። በተለይም የአንድ ሀብረተሰብ ዕድገት ምን መልክ መያዝ እንዳለበትና የካፒታሊስት ኢኮኖሚ መሰረቱ ምን እንደሆነ ለመገንዘብ የማይፈልጉ ኢትዮጵያውያን ፣ በተለይም ደግሞ የአንድ አገር ዕድገት በተራ ዝናና በጸሎት ብቻ የሚመሰርት የሚመስሉቸው የዋህ ኢትዮጵያውያን የሚያስተጋቡት ፀረ-ሳይንስና በመሰረቱ ፀረ-ኢትዮጵያ ቅስቀሳ ለአገራችን በሚበጀው መሰረታዊ የቲዎሪ ጥያቄ ላይ እንዳናተኩር አግዶናል። እኛው አራሳችን በአንድ በኩል ኢትዮጵያን እንወዳለን ፤ በሌላ ወገን ደግሞ የአገራችንን ውድቀት እንደምናዘጋጅ ለብዙዎቻችን ግልጽ አልሆነም። ይህ በተለይም በውጭ ኃይሎች ላይ ያለን አመለካከት እስካልተለወጠና ሁኔታውን በደንብ እየመረመርን እስካልተጓዘን ድረስ የአገራችን ሁኔታ የዛሬ ሁለት መቶ ዐመትም ከመቃብር ተነስተን ስንመጣ በባሰ ሁኔታ እንደሚጠብቀንና እንደምናየው መገንዘብ ያስፈልጋል። ይህንን የምለው ካለምክንያት አይደለም። ዛሬም እንደ ትላንትናው ኡብዛኛው ቁጭ ብሎ የማጥናት ፣ የመከራከርና ሌላውን የማስተማር ፍላጎት የለውም። የብዙዎቻችን ችግር አሁንም የኃይል ሚዛንን መጠበቅ በሚለው አጉል ፖለቲካ ላይ ያተኮረ እንጂ በራሳችን ተማምንን የሳይንስና የቴክኖሎጂ ባለቤት እንዴት መሆን እንደምንችል ስንረባረብ አንገኝም።

የውጭ ኃይሎች ፣ በተለይም የአሜሪካን ሚናና ተጽዕኖ በአብዮቱ ወቅት

እንደሚታወቀውና አንዳንድ ስለኢትዮጵያ አብዮት ጠለቅ ያለ ዕውቀት ያላቸው ምሁራን ስለ አገዛዙ መውደቅ ሲጽፉ ፣ ብዙ ነገሮች ተደማምረው በድሮው ሁኔታ ኢትዮጵያን ለማስተዳደር እንደማይችልና መውደቅም ግዴታው እንደነበር ያረጋግጣሉ። በመጀመሪያ የአገሪቱ የኢኮኖሚ መሰረትና የማህበራዊ ሁኔታ የምርት ኃይሎች እንዳያደግ አንቆ በመያዝ የኢትዮጵያን ህዝብ ወደ ባሰ ድህነት እየገፈተረ መጣ። የፊደዳሉ ኢኮኖሚና እጅግ ተቆን ጽሎ የገባው የገበያ ኢኮኖሚ በቁጥር እየጨመረ ለመጣው ህዝብ ኢኮኖሚያዊም ሆነ ማህበራዊ ፍላጎቱን ሊያሟላለት አልቻለም። የሰራ አጥ ቁጥር ሙብዛት ፣ የማህበራዊ ሁኔታ መመስቃቀልና የአገሪቱ ኢኮኖሚ በተዘረከረከ መሰረት ላይ መጓዝ የአገዛዙ ድክመት እንደሆኑ በጊዜው የኢትዮጵያን ሁኔታ ለተከታተለ መረዳት ይቻላል። በዚህ ላይ የወሎው ርሀብና በኋላም እ.አ በ1973/74 በካፒታሊስት አገሮች የታየው የኢኮኖሚ ቀውስና የዘይት ዋጋ መወደድ በኢትዮጵያ የኢኮኖሚና የማህበራዊ ሁኔታ ተጽዕኖውን እንዳሳደረ የማይካድ ሀቅ ነው። በቡናና በአንዳንድ የጥራጥራ ሀብት ላይ የተመካው የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ በቀላሉ ለአንደዚህ ዐይነቱ ዓለም አቀፍ አጠቃላይ ቀውስ መጋለጡ የሚያስደንቅ ነገር አልነበረም። ምንም ሳይንሳዊ መሰረት የሌለው የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ "አፍንጫ ሲመታ ዐይን ያለቅሳል" እንደሚባለው አነጋገር መፈረካከስ ጀመረ። አገዛዙም የአገሪቱን ኢኮኖሚ መሰረት ለማሰያዝ ምንም ዐይነት በሳይንስ የተፈተነ መሳሪያ ስለልነበረው ፣ "በቡሐ ላይ ጆሮ ደግፍ" እንዲሉ የቤንዚን ዋጋ እንዲጨምር በማድረግ በመቀጣጠል ላይ ባለው የህዝብ ብሶት ቤንዚን በማርከፍከፍ ሁኔታውን አባባሰው። እነዚህ ሁኔታዎችና በወታደሩ ውስጥ የተነሱት የደሞዝ ጭማሪ ጥያቄዎችና የኋላ ኋላም ወደ ሌላ ያመሩት መሰረታዊ የአስተዳደርና የአገዛዝ መሻሻሎች አገዛዙን አናጉት። ያ በጸና መሰረት ላይ የተገነባ ይመስል የነበረው አስፈሪው የአፄ ኃይለስላሴ አስተዳደር በዚህ ቀስ በስ አያለ በተቀጣጠለ አሳት ፊት ሙብረክረክና መፈራረስ ጀመረ። አንዳንዶቹ ለማሰመን እንደመሚሞክሩት ለኢትዮጵያ አብዮት ወይም ለአገዛዙ መወደቅ ምክንያት የተማሪው ዕብደት አልነበረም። በአርግጥ ግን የተማሪው እን ቅስቃሴ ያነሳቸው የዲሞክራሲና የመሬት ለአራሹ ጥያቄዎች መሰረታዊ ጥያቄዎች በመሆናቸው ለአገዛዙ በፍጥነት መውደቅ አስተወጽኦ አድርገዋል ማለት ይቻላል። ከዚህ ባሻገር የተማሪው እንቅስቃሴ በጊዜው በሰፊው ያላጤነውና ያልተዘጋጀበት ፣ ሁኔታው ወዴት እንደሚያመራና በምንስ መልክ መቆጣጠርና የተረጋጋ ሁኔታ በመፍጠር መሰረታዊ ለውጥ ለማምጣት ይቻላል በሚለው ላይ ነበር። እንሚታወቀው በነዚህ ነጥቦች ላይ ከመጀመሪያውኑ

ጥሩ የቤት ስራ ባለመስራቱ መከሰት የሌለበት ሁኔታ ተፈጠረ። ይህ ምናልባት የአገራችን የታሪክ ዕጣ ሆኖ ሊሆን ይችላል።

ለማንኛውም ፣ የአፄ ኃይለስላሴ አገዛዝ ሁኔታውን ለመቆጣጠር ያልተዘጋጀውን ያህል የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝምም ያለበው ሁኔታ ተፈጠረበት። በመጀመሪያ እ.አ.ክ 1960ዎቹ መጨረሻ ጀምሮ አሜሪካን በተለይም በውጭ ንግድ ላይ የበላይነቱን በጀርመንና በጃፓን እየተነጠቀ የመጣበት ወቅት ነበር። የንግድ ሚዛንም በዚህ ዘመን በከፍተኛ ደረጃ የተናገበት ጊዜ ነበር። ስለሆነም በብሪታንያ ውድስ ስምምነት መሰረት ብዙ ወርቅ ወደ አውሮፓ እየፈሰሰ የመጣበትና የአሜሪካንም የወርቅ ክምችት እየተሟጠጠ የመጣበት ጊዜ ነበር። ስለሆነም እ.አ.ክ በ1971 ዓ.ም በፕሬዚደንት ኒክሰን የሚመራው አስተዳደር ፣ አሜሪካን ምዕራብ አውሮፓ የተከማቸውን ዶላርን ከእንግዲህ ወዲያ ወደ ወርቅ እንደማይለውጥ ያስታውቃል። ይህ ሁኔታ በተለይም በመጀመሪያው ወቅት በቤሬቲንስ ውድስ ስምምነት በደረሱት አገሮች መሀከል የመጀመሪያው መሻከርና በተለይም በኢኮኖሚ መስክ የኃይል ሚዛን መለወጥ የታየበት ወቅት ለመሆኑ የተረጋገጠበት ጊዜ ነው። በተጨማሪም በ1973 ዓ.ም እንደዚህ የብሪታንያ ውድሱ ስምምነትን በማፍረስ ከእንግዲህ ወዲያ በዴሞክራሲና በሰፊ ላይ የተመሰረተ የከረንሲ ገበያ መፈጠር እንዳለበት ፣ ቀደም ብሎ የነበረው ቋሚ የከረንሲ ልውውጥ(ፊክስድ ኤክስቴንጅ ሬት/ ቦታ እንደሌለው የኒላተራል የሆነ እርምጃ በአሜሪካን ይወሰዳል። ይህ ሁኔታ በአጠቃላይ በዓለም አቀፍ ኢኮኖሚ ዕድገትና አረማመድ ላይ አዲስ ሁኔታ ይፈጥራል። ከዚህ በተረፈ በቤትናም ጦርነት የተወጠረው አሜሪካን ብዙ ዶላር በማተሙ የዶላርን ዋጋ ዝቅ እያደረገው በመምጣት እንደ ጀርመን ላሉ የውጭ ከረንሲዎች ጥንካሬ ሰጥቶአቸዋል። ከዚህም ባሻገር በሚሊታሪ ሳይንስና በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ላይ ብቻ ያተኮረው የአሜሪካ ኢኮኖሚ ፣ በማሽን ቴክኖሎጂ ላይ አትኩሮ አድርገው መኪናዎችን ና ሌሎች የማሽን ውጤቶችን ለሚያመርቱት ለእነጃፓንና ጀርመን ሜዳውን እየለቀቀ እን ዲመጣና የውስጥ ገበያውም በእነዚህ አገሮች ምርት እየተወረረ እንዲመጠ ተገደደ። እነዚህ መሰረታዊ ጉዳዮችና አሜሪካንም በውጭ ፖሊሲው ይበልጡ እየተጋለጠና እየተጠለ በምምጣቱ ሳይሰበው የተከሰተው የኢትዮጵያን አብዮት በአንዳች መልክ ለመግታት ተሳነው። በቀጥታ ሊጋፈጥ ያልቻለውን የኢትዮጵያን ህዝቦች እንቅስቃሴ በሌላ መልክ ማኮላሽን ነበረበት።

በመጀመሪያ በስላላ ሙያ የሰለጠኑ ኢትዮጵያኖችን በማስገባት አይ አገዛዙን በቁጥጥር ስር ማድረግ ነበረበት ፤ ካሊያም ሁኔታው ወደ ርስበርስ ጦርነት አምርቶ ኢትዮጵያ ሌላ ፈተና ውስጥ ወድቃ የተረጋጋ አገዛዝ እንዳይፈጠር ማድረግ ነበረበት። የመጀመሪያ በጊዜው ከሸፈበት። አሜሪካዊ መስለው በአሜሪካን የስላላ ማሺን ውስጥ ይሰለጥኑ የነበሩ ከሀዲ ኢትዮጵያውን መግቢያ ቀዳዳ በማግታቸው ለጊዜው የህዝቡን የዲሞክራሲና የመሬት ለአራሹን ጥያቄ ሊያፍኑ አልቻሉም። ወደ ውስጥ ግን እንዴት አድርገው ሁኔታውን እን ደሚቀለብሱ ዝግጅት ያደርጉ እንደነበር በኋላ የተከሰተው የደም መፋሰስ በራሱ በቂ ማስረጃ ነው። ብዙ ኢትዮጵያውያን ፣ በተለይም የደርግ አገዛዝን ካለብዙ ውጣ ውረድ በጭፍን የሚጠሉ ከመጀመሪያውኑ ወታደሩ ደም የጠማውና ፋሺሽት እንደሆነ እንዲያውም ከኢትዮጵያ አብራክ እንዳልተፈጠረ አድርገው በህዝቡና በወታደሩ መሀከል የማያስፈልግ መቃቃር እንዲፈጠር አድርገዋል። በጊዜው ረጋ ብሎ ደርግ ህዝባዊና ዲሞክራሲዊ መስመር እንዲከተል ምክር ከመስጠት ይልቅ በመሳደብና በማሾፍ እንዲሁም ፋሺሽት የሚል ቅጽል በመስጠት የማያስፈልግ ቅራኔና ደም መፋሰስ እንዲፈጠር አደረጉ። በዚህ ላይ ደርግ የወሰደው በተለይም ፊደላትን የሚያሰቆጣ የመሬት ፖሊሲና ንፁህ ከበርቴውን የሚያዳክም እርምጃ በህዝብ ዘንድ እንዲጠላ አደረገው። የደርግ ፖሊሲ ግልጽ አለመሆን ፣ የፖለቲካ ብሰለት አጥረትና በተለይም ደግሞ ተራማጅ ነኝ ከሚለው የሚወረወረው መፈክርና ዝልፈያ ፣ እንዲሁም በራሱ በተራማጁ የህብረተሰብ ክፍል ውስጥ ያለው ሽኩቻ የኢትዮጵያን ህዝቦች የስልጣኔ ፍላጎት ለሚያዳክሙ ኃይሎች ሁኔታውን እያመቻቸው መጣ። ፊደላል እየተባለ ከሚወነጀለው ባሻገር ኢትዮጵያ በስንት መከራ ያፈራቻቸው አገር ወዳድ ምሁራን ፣ ዛሬ ማንም ተተኪ የማይገኝላቸው ፣ ኢትዮጵያን የምሁር አልባ ለማድረግና እን

ዲያም ሲል የበሰለ የከበርቴ መደብ እንዳይፈጠር ለሚሹ ኃይሎች ሁኔታው ተመቻቸ። የፊደዳሉ መደብ ፣ በስንት መከራ ሁለት ያፈራው ንዑስ ከበርቴ መደብና በቀላሉ ተተኪ ሊገኝላቸው የማይችል ምሁራን ባለማወቅ እንደጠላት እየተቀነጠሱ አለፉ። በዚህ ሁኔታ የአሜሪካንም ሆነ ሌላው የምዕራብ ኢምፔሪያሊዝም ኢትዮጵያ የኮሙኒስት ጉያ ውስጥ ወድቃላችና ፈልቀቅን ማውጣት አለብን በሚል ፕሮፖጋንዳ በመሰረቱ በኢትዮጵያ ህዝቦች የዲሞክራሲ እንቅስቃሴ ላይ ከፍተኛ ዘመቻ ማካሄድ ጀመሩ። ደርግን ሊቋቋሙ የሚችሉ ኃይሎችን ሁሉ በማቴሪያልም ሆነ በሞራል መደገፍ ተያያዙት። በዲሞክራሲና በሊበራሊዝም ስም የኢትዮጵያን ኮንትራዎች ማደራጀት ጀመሩ። ይህ ብቻ ሳይሆን ሶማሌ ቀጥታ ኢትዮጵያን ስትወር መሳሪያ በማቀበል አገራችንና ህዝባችን እንዲደሙ አደረጉ። ከዚህም ባሻገር በማርክሲዝም ሌኒንዝም ስም የሚታሙት የነፃ አውጭ ተብዬዎች በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የአሜሪካን ድጋፍ እንደነበራቸው ብዙ ፍንጮች ያመለክታሉ። ዋናው የደርግን አገዛዝ ማናጋትና ቢቻል ፕሮ አሜሪካን መንግስት መመስረት ፣ ይህ ካልተቻለ ደግሞ አጠቃላይ የእርስ በርስ ጦርነት እንዲቀጣጠል ማድረግ ነበር የእነ አሜሪካን ተግባር።

እዚህ ላይ ይህንን የማትተው የኋላ የኋላ እጅግ አረመኔያዊ የሆነውን አገዛዝ በመደገፍ አይደለም። እጅግ የተወሳሰበውን የኃይል አሰላለፍ ለማመልከትና በቀላሉ በማይሆን ርዕዮተ ዓለም እየታለልን የአገራችንን ውድቀት እንዴት እንዳፋጠን ለማሰየት ብቻ ነው። በተጨማሪም በቅጡ የዓለም አቀፍን የፖለቲካ ሂደት ለመገንዘብ ያለመቻልና በአለፉት 500 ዓመታት የተካሄደውን የህብረ-ሰህን አወቃቀር ታሪክ ካለመገንዘብ የተነሳ የቱን ኃይል እንደኛ ያለው ታሪክን እያገናዘበ አገሩን ለመገንባት የማይችል ትውልድ የውጭ ኃይሎች ሰለባ በመሆን አገሩን እንደሚያፈራርስ ለማመልከት ብቻ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ በጊዜው ተራማጅ ነኝ በሚለው ኃይል በኩል አንዳች ዐይነት ስምምነት ተደርጎ ከደርግ ጋር አብሮ ቢሰራና ፀረ-አብዮት እያሉ በማሰበርገግ ሳይሆን ህዝቡን በማስተማር አገራችንና ህዝቡን ሊጠቅሙ የሚችሉ እርምጃዎች ተግባራዊ ቢሆኑ ኑሮ አብዮቱ ከቁጥጥር ውጭ ሊወጣ አይችልም ነበር። የፖለቲካ ብሰለት ጉድለት ፣ ጥድፊያና የማያሰፈልገው ሽኩቻ የቱን ያህል በመሀከላችን አለመግባባት እንደፈጠረና ለዛሬው ሁኔታ የበኩሉን አስተዋፅዖ እንዳደረገ ለማመልከት ብቻ ነው። ሌላው በደንብ መገንዘብ የሚገባን ፣ የኢትዮጵያን ህብረተሰብ የኢኮኖሚና የህሊና አወቃቀር በደንብ ሳይመረምሩ አንድን የህብረተሰብ ክፍል በጅምላ ወስዶ ፋሺሽት ወይም አድሃሪ የሚያሰኝበት ምንም ምክንያት አልነበረም። ስለሆነም የማያሰፈልገው ሽኩቻዎች ውስጥ በመግባት እንደጋለን ለምንለው ኢምፔሪያሊዝም ሰለባ ሆንን። በዚያው መጠንም የውስጥ ለውስጥ የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ኢትዮጵያን እጁ ውስጥ የሚያገባበትና የሚያሸበትን ሁኔታ ማመቻቸት ተያያዘው። ለዚህ ደግሞ አብዮቱ ያልዳሰሰውና ኋላ ጓድ እየተባለ ኢሰአፓ ውስጥ የተሰገሰገው የሚሊታሪና የሲቪል ቢሮክራሲ ጥሩ ኃይል ነበር። የዛሬው የወያኔው አገዛዝም በማወቅም ሆነ ባለማወቅ በአንዳንድ ከሀዲ ቢሮክራቶች ነው መንገዱ እየተጠረገለት እንዲገባና አገራችንን እንዲያምስ ሁኔታው የተዘጋጀለት። በተወሰኑ ኃይሎች ያለማወቅና ለሰልጣን መሰገብገብ እንዴት አድርጎ አንድ አገር እንዲፈረስ ሁኔታዎችን ማዘጋጀት እንደሚቻል ለማመልከት ነው። ይህም ሆነ ያ ተባለ አኛ ኢትዮጵያውያን ለምን የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም መሳሪያ ለመሆን እንደበቃን በፍጹም ሊገባኝ አይችልም። ለምን ዐይናችን ታውሮ በአገራችንና በዚያ ሰልጣኔ በጠማው የዋህ ህዝብ ላይ ጦርነት እንዳወጀንበትና መንገዱንም አገራችንን ምስቅልቅሏን ለሚያጠፉ ድርጅቶችም ሆነ አገሮች እያዘጋጀን እንደምንሰጥ ግራ የሚያጋባ ጉዳይ ነው።

በኢትዮጵያ አብዮት ወቅት እንደዚያ የርስ በርስ እልቂት የጦፈው በመሰረቱ የተለያየ አመለካከት ባላቸው በግራ ኃይሎች የተቆሰቆሰ ነው ቢባልም ለወጣቱ ደም መፍሰስ አሜሪካን ም ተጠያቂ እንደነበረ የማይካድ ሀቅ ነው። በተለይም ሰልጣን ለመያዝ ያሰፈሰፈውም ሆነ ዕድሉን በአሜሪካን ቡራኬ ላይ ያደረገው የተደናበረ ኃይል የማቴሪያልም ሆነ የሞራል ዕርዳታ የሚያገኘው የኢትዮጵያን አንድነትና ጥንካሬም ከሚቀናቀነው ከአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ነው። እ.ኤ.አ በ1977 ዓ.ም የቃኘው የጦር ሰፈር ቢዘጋምና በደርግና በአሜሪካን መሀከል ያለው ግኑኝነት እየሻከረ ቢመጣም በርዕዮተ ዓለም ሆነ በብዙ

የአሰራርና የኢኮኖሚ ፖሊሲዎች ቴክኒክ አገዛዙ ሲወርድ ሲዋረድ የመጣውን ዘመናዊ የሚመስል በመሰረቱ ግን ፀረ-ዕድገት የአሰራር ዘዴን ሲከተል ነው የከረመው። በማርክሲዝምና በሶሻሊዝም ስም ብዙ ልፈፋ ቢካሄድም ይህ ከፖለቲካ አደረጃጀት ያለለ። የኋላ ኋላ እንዳየነው የራሱን ልዩ ክስተት የፈጠረና ለዕድገት ማነቆ የሆነ በአንድ ፓርቲ ጥለ ስር የተቀነባበረ አምባገነናዊ አስተዳደርንና የጭቆናን መሰረት የዘራጋ በብዙ ኋላ ቀር ኢኮኖሚዎች የተከሰተ ዐይነት ሁኔታ ነው በአገራችንም የተፈጠረው። በሌላ አነጋገር ከኢኮኖሚ ፖሊሲ አንጻር የደርግ የኢኮኖሚ ፖሊሲ- የሶሻሊዝም የኢኮኖሚ ፖሊሲ አለ የሚባል ካሉ ቢያንስ ሶቭየት ህብረትም ሆነ ሌሎች የምስራቅ አውሮፓ አገሮች በ1920ዎቹና ከሁለተኛው ዓለም ጦርነት በኋላ ፕሪሚቲቭ የሶሻሊስት የኢኮኖሚ ክምችት/ፕሪሚቲቭ ሶሻሊስት አኩሙሊሽን/ የሚባለውን በብረታ ብረት ኢንዱስትሪ ላይ ያተኮረና ሰፊውን ህዝብ ለስራ የቀሰቀሰ ዐይነቱን ያልተከተለ በመሆኑ ሶሻሊስታዊ የሚያሰኘው አንዳችም ነገር አልነበረም። ማለት የሚቻለው የደርግ ፖሊሲ ከሞኔታሪም ሆነ ከንፁህ የኢኮኖሚ ፖሊሲ አን ጻር ሲተነተን የአገሪቱን የሰውም ሆነ የማቴሪያል ሀብት በተጠና መልክ ሊያንቀሳቅስ ያልቻለ ግራ የተጋባ ፖሊሲ ነበር ብሎ አፍን ሞልቶ መናገር ይቻላል።ይህም ሁኔታ የኋላ ኋላ ደርግ ሊወድቅ ሲል ባወጣው የገበያ ኢኮኖሚ ፖሊሲ ሊታረም አልቻለም።ምክንያቱም የገበያው ኢኮኖሚ ይበልጥ የውጭ ኢንቨስተሮችንና የእነ አሜሪካንን ቡራኬ ለማግኘት የተነደፈ ፖሊሲ በመሆኑና የኢትዮጵያን ህዝቦች ብልጽግናና ዕድገት ያለካተተ እንዲሁም በሳይንስና በቴክኖሎጂ መርሆች ላይ ያልተመሰረተ ፖሊሲ ስለሆነ ውጤታማ ሊሆን አልቻለም። ለዚህም ነው ከ17 ዐመት የደርግ አገዛዝ በኋላ የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ ከአጅ ወደ አፍ /ሰብሰሰተንስ/ ብቻ በሚካሄድ የእርሻ የምርት ክንውንና በኢንፎርማል ሴክተር ላይ እንዲቀር የተገደደው።

ያም ሆነ ይህ ደርግ የወሰዳቸው ሶሻሊስታዊ የሚመስል እርምጃዎችና የማርክሲዝም ሌኒን ዝም እንካ ስላንቲሃ ንትርክ አሜሪካንም ሆነ የተቀረውን የምዕራቡን ዓለም ፀረ-ኢትዮጵያ አቋሙን እንዲገፋበትና የውስጥ አርበኞችን በማደራጀት የእርስ በርስ ፍልሚያ እንዲካሄድ መንገዱን ጠርጎለታል ማለት ይቻላል። በጊዜው የአሜሪካንም ሆነ የሌሎች ፍርሀት ኢትዮጵያ ውስጥ ተከታታይነት ያለው ሶሻሊዝም ይመሰረታል ብለው በማሰብ ሳይሆን ፣ ይህ ዐይነቱ እርምጃ ብሄራዊ ስሜትን አዳብሮ የእነ አሜሪካንን የበላይነት የሚቀናቀን ለዕድገት የሚሆን መሰረት መጣል ይቻላል ብለው በመገመት ብቻ ነው። በአብዮቱ ወቅት የእነ አሜሪካን የውጭ ፖሊሲ በመሰረቱ ፀረ- ዕድገትና የፀረ ኢንዱስትሪ አብዮት እንጂ የሶሻሊዝም አብዮት ይመጣል ፣ መሰረት ይይዛል ብለው በመፍራት አልነበረም። ከዚህም በላይ የደርግ በሶቭየት ህብረት ጉያ ስር መውደቅ በአካባቢው ያለውን የኃይል አሰላለፍ መለወጥ ብቻ ሳይሆን ወደ ሌላ አካባቢዎችም እየተዛመተ በመሄድ የአሜሪካንን የበላይነት የሚቀናቀን በመሆኑ አጥብቆ መዋጋትና አብዮቱን በዚህም በዚያም ብሎ ማክሸፍ ነበረበት።

እንዳየነው የደርግ መደናበር ፣ በነቃው ምሁር ላይ መዝመት ፣ የቢሮክራሲው አሻጥር ፣ በመሰረቱ ፀረ-ኢትዮጵያ ድርጊት ፣ በደርግ ውስጥ የነበረው ያልሰከነ የኃይል አሰላለፍ ፣ ፕሮ አሜሪካንና ፕሮ ሶቭየት ኃይሎች ፣ በደርግ አመራር ስህተት ፣ በተለይም አገር ወዳድና ጀግና መኮንኖችን ማግለል ወይም መምታትና በደንብ ያልሰለጠኑ ኃይሎች የጦር አመራሩን እን ዲይዙ ማድረግ ፣ የደርግ ካድሬዎች መባለግና ህዝብን ማስመረር ፣ ለሲ አይ ኤ መስመር መዘርጋትና አገዛዙ እንዲገረሰስ መንገድ ሲቀድ ፣ በዚያው መጠንም እንደ ወያኔ የመሳሰሉ ፀረ-ኢትዮጵያ ኃይሎች ሁኔታውን ተጠቅመውና በእንግሊዝና በአሜሪካን እየተረዱ ኢትዮጵያን ማዳከም ቻሉ። ወያኔና ሻቢያ እንደሚፎክሩት እነሱ የኢትዮጵያን ወታደር መቋቋም ስለቻሉና የተሻለም የጦር ስልት ስላላቸው አልነበረም በአሸናፊነት መውጣት የቻሉት ። ከዚህም በላይ ሻቢያና ወያኔ አራሳቸው ኢትዮጵያውያን ድርጅቶች ስለነበሩ በቀላሉ ኢትዮጵያንና የደርግን አገዛዝ ለማዳከም ይቀላቸው ነበር። በአፄ ኃይለስላሴም ሆነ በደርግ አገዛዝ ዘመን በስልጣን አካባቢ የተኮለኮሉና በልዩ ልዩ ኢንስቲትዩሽኖች ውስጥ ተቀጥረው ይሰሩ በነበሩ አባሎቻቸው ወይም ደጋፊዎቻቸው ይረዱና መረጃዎችን ያገኙ ስለነበር በቀላሉ አገዛዙን ለማዳከም ይችሉ ነበር። በታሪክ ውስጥ እንደታየውም የውስጥን ጠላት ለማሸነፍ በጣም አስቸጋሪ ነው። በተለያዩ ምክንያቶች የተነሳ-አብዛኛውን ጊዜ በጎሳ

በኩል የሚመጣ ጭቆናን የወስጥ ጠላትን ለመደምሰስና በአሸናፊነት ለመወጣት ማንኛውም አገዛዝ ይከብደዋል። በተለይም ከ20ኛው ክፍለ ዘመን መግቢያ ጀምሮ የተከሰቱትና በየጊዜው እየተለዋወጡ የመጡት ዓለም አቀፋዊ የፖለቲካ ሁኔታዎች ከወስጥ ለሚነሱ የፖለቲካ ችግሮችና አፈንጋጭ ኃይሎች ለአንደኛ ላለው የህብረ-ብሄርን አወቃቀር ላለጠናቀቀው አገር አስቸጋሪ ሁኔታን እንደሚፈጥርብን ነው። ስለዚህም የወስጥ ችግርንም ሆነ ከወስጥ የሚነሳ ብሄራዊ ነፃነትን ሊያናጋ የሚችል ጠላትን በኃይል ሳይሆን በፖለቲካ ብቻ ነው መፍታት የሚቻለው። ወደ ጦር ማምራትና ችግርን በሚሊታሪ ኃይል እወጣለሁ ማለት ሌላ ውስብስብ ችግር ወስጥ ነው የሚከተው። የደርግ አንዱ ችግርም ማንኛውንም የብሄረ-ሰብ አፈንጋጭ ኃይል እደመስሳለሁ ብሎ መነሳቱ ነው። እንዳየነው ይህ የትም አላደረሰም። የብሄረ-ሰብ ነፃ አውጭ ነን የሚሉ ኃይሎችን የባሰውኑ የአሜሪካንና የእንግሊዝ እንደዚሁም የጀርመን ጉያ ወስጥ እየከተታቸው አጠናክራቸው እንጂ።

የወያኔ አገዛዝ የአሜሪካንና የእንግሊዝ ቅምጥ መንግስት ነው ።

በአለፉት አስራ አራት ዓመታት በተከተታይ የወጡትን ብዙ ጽሁፎች ለተመለከተና ግንዛቤ ወስጥ ለስገባ የወያኔ አገዛዝ በአፈጣጠሩ ማርክሲስት ድርጅት እንደሆነና አወቃቀሩም ስታሊኒስታዊ እንደሆነ ነው። አልፎም ወያኔ የሚያካሄደው የሶሻሊስት ኢኮኖሚክ ፖሊሲ በመሆኑ ለአገራችን የኢኮኖሚ ውድቀት ምክንያት ነው ብለው ይደመድማሉ። ለዚህ እንደምሳሌ የሚሰጡት በተለይም መሬት አሁንም በመንግስት ቁጥጥር ወስጥ እንዳለና ለኢንቪስትሜንት እንቅፋት እንደሆነና የገበሬውንም የማረስ ፍላጎት እንደቀጨው እንደምሳሌ ያቀርባሉ። እዚህ ላይ የኛ ክርክር ኢህአዴግ ወይም ወያኔ ማርክሲስት ነው ወይም አይደለም ፤ እስካሁን ተግባራዊ ሲያደርግ የቆየው የሶሻሊስት ኢኮኖሚ ፖሊሲ ነው ወይስ አይደለም ብሎ ንትርክ ወስጥ ለመግባት ሳይሆን ብዙዎቻችን በኢህአዴግ የፖለቲካ ዕድገት ሂደት ወስጥ የታዩትን ክስተቶችና ለውጦች ግንዛቤ ወስጥ ባለማስገባታችን ለምን የተሳሳተ የፖለቲካ ስልት መከተል እንደተገደደንና ኃይሎችንም እንዳባከንን ለመጠቆም ብቻ ነው።

ያም ሆነ ይህ ኢህአዴግ ማርክሲስት ድርጅት ነው አይደለም ፤ ስለዚህም ነው አምባገነናዊ ሊሆን የበቃው ፤ ወይም የችግሩ ምንጭ ይህ አይደለም ብሎ ብዙዎችን ለማሳመን በጣም አስቸጋሪ ነው። በመጀመሪያ በማርክሲዝም ሆነ ለሶሻሊስት ኢኮኖሚ ያለን ግንዛቤ በቂ ነው ብሎ ለመገመት በጣም ያዳግታል። በነገሩ በቂ ግንዛቤ ያላቸው ኢትዮጵያውያን ሰፊ ትንተና አስካላቀረቡልን ድረስ በዚህ በኩል ያለን ዕውቀት አነስተኛ ብቻ ነው ብሎ ከማለፍ በስተቀር ሌላ መደምደሚያ ላይ መድረስ ያስችራል። በሌላ በኩል ደግሞ ወያኔ የማርክሲስት ድርጅት ነው ከተባለ ለምን ኢ.አ ከ1993 ዓ.ም ጀምሮ በአገራችን ምድር የኒዎ-ሊበራል ወይም በእነ አይም ኤም ኤፍ የነፃ ገበያ እየተባለ የሚታወቀውን አገር አፍራሽ ኢኮኖሚ ፖሊሲ ተግባራዊ ማድረግ ጀመረ። ነገሩ ብዙ ጥያቄዎችን የሚያስነሳ ነው። ሁለተኛ ፤ አንድ ድርጅት ይህንን ርዕዮተ-ዓለም እከተላለሁ በማለቱ የሚለካ ሳይሆን ፤ መለኪያው በተግባር የሚውስዳቸው እርምጃዎች ናቸው። ሶስተኛ ፤ የህብረተሰብ ሳይንስ አዋቂዎችም ሆነ የህሊና ሳይንስ ተመራማሪዎች ለማሳሰብ የሚፈልጉት የአንድ ድርጅትም ሆነ የግለሰብ ማንነትና ድርጊት የሚለካው በዚያ በአደገበት አካባቢ የቀሰማቸው ሆኔታዎችና የለመዳቸው የአኗኗር ስልቶች አስተሳሰቡንም ሆነ ድርጊቱን እንደሚወስኑ ነው። በተለይም ለአንድ ሰው የወደፊት ድርጊት ከተወለደበት ጊዜ አንስቶ እስከ አምስት ዓመት ድረስ ያሉት የዕድሜ ጊዜያት ለአስተሳሰብ መታነፅ በጣም ወሳኝ ናቸው። በሌላ አንጋገር ትምህርት ቢማርምና ይህንን ሆነ ያኛውን ርዕዮተ-ዓለም አንግቤ አታገለለሁ ቢልም እስከዚህም ድረስ በአስተሳሰቡና በድርጊቱ አምብዛም ሊለወጥ አይችልም። ሊለወጥ የሚችለው ከፍተኛ የጭንቅላት ትግል ካደረገ በኋላ ነው። ይህ ቢሆን ኑሮ አፍሪቃ በተማሩ ሰዎቿ ይህን ያህል በደል ባልደረሰባት ነበር። በአገራችንም ሆነ በሌሎች አፍሪቃ አገሮች የተካሄዱትና የሚፈጸሙት ወንጀሎች በተራ ሰዎች ሳይሆኑ በምዕራቡ የትምህርት ስልት በሰለጠኑ ነው። ለዚህም ደግሞ በቂ ምክንያት

አለ። ለምሳሌ ፍሪድርሽ ሺለር የተባለው የድራማና የፍልስፍና ሊቅ ከብዙ ጊዜ ምርምርና የታሪክ ግንዛቤ እንዲሁም የፍልስፍና ጥናት በኋላ የደረሰበት ድምዳሜ በፖለቲካ ሂደት ውስጥ እንዳተፋለን የሚሉ ሰዎችም ሆነ በአንድ አገር ውስጥ የሚኖር ህዝብ የግዴታ ጭን ቅላቱ በጥብብ መታነጽ እንዳለበት ያሳስባል። ለዚህም ነው ዘ ኤስቴቲካል ኢዲዮኬሽን ኦፍ ዘ ሂደት ማይንድ የሚለውን ግሩም ጽሁፉን ያቀረበው። የሼክስፔሪም ድራማ የሚያመለክተው የሰዎችን ተለዋዋጭ ባህርይ ፣ ደም መጣጭነት ፣ በአስፈላጊው ጊዜ ቆራጥ አርምጃን ለመውሰድ አለመቻልና አደገኛነት የሚያመለክት ትልቅ አስተዋጽኦ ነው። ይህም ጽሁፍ የመነጨው ሼክስፔይር በንጉሳዊውና በባለባቱ መሀከል የነበረውን የተበላሽ ፖለቲካ በቅጡ ከተመለከተና ከተገነዘበ በኋላ የደረሰበት ድምዳሜ ነው። ከዚህ ስንገሳ አንድን ድርጅት ወይም ግለሰብ የምንለካው እሱ እንደዚህ ነኝ በማለቱ ሳይሆን ካደገበት የሀብረተሰብ አወቃቀር በመነሳትና የቀሰመውን ትምህርት ግንዛቤ ውስጥ በመክተት የሚወስዳቸውን አርምጃዎች በመገምገም ብቻ ነው። ለዛሬው የፖለቲካ ትግላችን ግን እዚህ ላይ ሰፊ ትንተና መስጠት አያስፈልገንም። ጊዜውም አይደለም። የጽሁፉ መነሻ ወይም አርዕስት የምዕራቡ ዓለም በኢትዮጵያ ላይ ያለውን ግምትና ፍላጎት ማሳየት እንደመሆኑ መጠን ፣ የኢህአዴግ አገዛዝ የምዕራቡ አሻገጉሊትና መጨወቻ መሆኑን ለማረጋገጥና ለዕውነተኛ ብሄራዊ ነፃነት የሚደረገው ትግል ምን መመስል እንዳለበት ለማመልከት ብቻ ነው።

የዛሬውን የወያኔ አገዛዝ ፖለቲካ ለመረዳት በአንድ በኩል የሀብረተሰባችንን ህሊና አወቃቀርና በአለፉት ሃምሳ ዓመታት በስልጣኔ መልክ ወደ አገራችን የገባው ትምህርት ያሳደረብን ብሄራዊ ነፃነትን የሚሸረሸርና የሚያጎድፍ ትምህርት በደንብ መመርመር ይገባል። በሌላ በኩል ቀደም ብዬ በአወጣሁት ጽሁፍ ላይ ለማመልከት እንደሞከርኩት ከረጅም ጊዜ ጀምሮ ውስጥ ለውስጥ እነ መለስ ዜናዊን በሲ. አይ ኤ ጉያ ስር ለማምጣትና ጠቅላላውን የኢትዮጵያ የፖለቲካና የሀብረተሰብ አወቃቀር ለመበወዝ ከተተለመው የእነ አሜሪካን የውጭ ፖሊሲ ተነጥሎ ሊታይ በፍጹም እንደማይቻል ነው። ከዚህም በላይ እ.አ ከ1989 ዓ.ም ጀምሮ እየተለወጠ የመጣው ዓለም አቀፋዊ ኃይል አሰላለፍ አዲሱ የአፍሪቃ ወጣት ዲሞክራቶች እየተባሉ ለሚጠሩት በመሰረቱ የእንግሊዝንና የአሜሪካንን ጂ ኦ ፖለቲካ ጥቅም ለሚያስጠብቁ ኃይሎች ለእነ መለስ ዜናዊ ፣ የሩዋንዳው ካጋሚና የዩጋንዳው ሙዝቬሪ መን ገድ የከፈተ ጥሩ አጋጣሚ ነው ብሎ አፍን ሞልቶ መናገር ይቻላል። እስከ 1989 ዓ.ም የነበረው የሁለት ኃይላን መንግስታት ፍጥቻ/ቢ. ፖሊሪዝም/ ወደ አንድ ወገን ሲያደለና ለጊዜው የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም በአሸናፊነት ሲወጣ የቀድሞው የፕሬዚደንት ካርተር አማካሪ የነበሩት የፖለቲካው ተወላጅ ብርዘስሲኪ ከረጅም ጊዜ ጀምሮ ያወጡት የሶቭየት ሀብረትን ተፎካካሪነት ማዳከምና በዓለም አቀፍ ደረጃ የአሜሪካንን ብቻኛ በላይነት አስፍኖ ስትራቴጂክ ጥሬ ሀብቶች ያሉባቸውን አገሮች ብቻ ሳይሆን መመለሻ የባህር መንገዶችንም መቆጣጠርና የተበላሸውን የአሜሪካንን ባህልና ርዕዮተ ዓለም ዓለም አቀፋዊ ተቀባይነት እንዲኖረው ማድረግ ተግባራዊ እየሆነ እንዲመጣ ዕድል አገኘ። ለዚህ ደግሞ ውስጥ ለውስጥ ሲያደባ የነበረው ከፊሉ የውሀአት አካል በሲ. አይ ኤ ጉያ ስር ብቻ ሳይሆን በዓለም አቀፋዊ የሲናርክስቲክ መዋቅር ውስጥ ገብቶ በመታሸት አገራችንን የውጭ ኃይሎች መጨፈሪያና ልዩ ዐይነት የአፓርታይድ ፖለቲካ የሚካሄድባት አገር ለማድረግ በቃ። እንደሚታወቀው ሲናርክሲዝም ልዩ የሆነ በዓለም አቀፍ ደረጃ እጅግ በተወሳሰበ መንገድ የተደራጀ የሚሊታሪ-ኢንዱስትሪና የፊናንስ ኮሌጋርኪዎች ውህደት የሆነና ብዙ የምዕራብን ፖለቲከኞች ፣ በተለይም ደግሞ የነፃ ገበያን ወይም የኒዎ ሊበራሊዝምን ርዕዮተ ዓለም የሚያራምዱ ኃይሎች ያካተተ ነው። ይህ ዐይነቱ ዓለም አቀፋዊ ኒዎ ፋሺሽት ኃይል በአሜሪካን ኢቫንጂሊስቶችና በኮንሰርቫቲቭ ድርጅቶች/ ቲንክ ታንክ ፎርሰስ/ እነ ኒዎ ስሚዝያንና ይህን የመሳሰሉትን ኢንስቲቲሽኖች ሲደገፍ ዋናው ዐላማው በዓለም አቀፍ ደረጃ ለነጩ የበላይነትንና የጥሬ ሀብት ዘረፋ የማያመቹ መንግስታትን ማስወገድና በነሱ አፈ ቀላጮች ተተክቶ ሀብረተሰብአዊ ውዝግብን መፍጠር ነው። በዚያውም እንደ ኢትዮጵያ ያሉ አገሮች በምንም ዐይነት የሳይንስና የቴክኖሎጂ ባለቤት ሆነው ስነ ስርዓት ያለው ሀብረተሰብ እንዳይመሰርቱ ነው። የዛሬው በብሪቲሽንት ቡሽ የሚወከለው እጅግ አክራሪ በሆኑት በምክትል ፕሬዚደንቱ ቼኒ ፣ ረምስፌልድ ፣ በአሁኑ ወቅት የዓለም ባንክ ፕሬዚደንት

የሆኑት ዎልጮችና ሌሎች በስቴት ዲፓርትሜንት ውስጥ የተሰገሰጉት የኒዎ ፋሽኪስት ኃይሎችና የእነዚህ ከኢንዱስትሪ-የሚሊታሪ ኮምፕሌክስ ጋር መቆላለፍ የሚያመለክተው የአሜሪካንን ዲሞክራሲካንትን ሳይሆን በአሜሪካን የውስጥ ፖለቲካና የህብረተሰብ አወቃቀር እጅግ አደገኛ የሆነ አዲስ ኃይል ብቅ እንዳለ ነው። ለዚህም ነው እነ ቡሽና በዚህ ሲናርክሲስት አወቃቀር የወደቁት የምዕራብ ፖለቲከኞች ከሰኔ ወር ጀምሮ በአገራችን ውስጥ ለሚፈጸመው አልቁት የጆሮ ዳባ የሚሰጡትና የተቃዋሚውን ኃይል በዚህም በዚያም ብለው ለማዳከም ተንኮል የሚሸርቡት።

ያም ሆነ ይህ እነቶ መለስ ስልጣን ከመያዛቸው በፊት በለንደን ላይ ከሌሎች ብሄር-አቀፍ ሳይሆኑ ፣ ነፃ አውጪ ተብሎች ጋር በአሜሪካን እንባ ጠባቂነት ሲሰበሰቡና የአገራችንን የወደፊት ዕጣ ለመወሰን ሲንደፋደፋ ይህ ከላይ የተነተንኩት ዓለም አቀፋዊ የሲናርክሲስት ኃይል ከበስተጀርባቸው እንዳለ በማወቃቸው ነው። በተጨማሪም አሜሪካን ውስጥ ለውስጥ በአደራጃቸው የሲ አይ ኤ ሰዎችና ፕሮ አሜሪካን የሆኑ ፣ የኋላ ኋላ በዩናይትድ ኔሽን ውስጥ ከፍተኛ ቦታ የተሰጣቸው ወይም የጡረታ አበል እየተከፈላቸው እንዲኖሩ የተደረጉት ኢትዮጵያውያን ኃይሎች ተግባራቸው መንገዱን ለወያኔና ለሻቢያ ማመቻቸት ነበር። ስለሆነም ለንደን ውስጥ በወያኔ ፣ በሻቢያና በኦኤል ኤፍ መሀከል ስምምነት ሲደረስና እዚያው ለንደን ሆነው ሲያቆሙ የነበሩት ቀደም ብለው እንዳንዶቹ በተማሪው እንቅስቃሴ ውስጥ በመሪነት ደረጃ የተካፈሉት ርዕዮተ ዓለማቸውን የሸጡ ግለሰቦች ፣ አንድርያስ አሸቴና በአንድ ወቅት የውጭ ኢኮኖሚ ግንኙነት ተጠሪ የነበረው ኡብዱል መጂድ አሁን ህይወቱ ያለፈው ፣ የኢትዮጵያን ፊደላል ድርጅት በተንኮል ሲያፈራረር የከረመውና በፀረ ተራማጅነት ናለው የዞረ ክፍሌ ወዳጆ እነዚህ ሁሉ ፍርፋሪ ቀማሾች በመሆን የኢትዮጵያን ህብረተሰብ ለወያኔና ለአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም በሚያመች መንገድ ማዘጋጀት ነበረባቸው። በበኩሉም ወያኔ በህብረተሰብነትን ውስጥ አገዛዙን ለማጠንከርም ሆነ አስከተወሰነ ደረጃ ድረስም ተቀባይነትም ለማግኘት ሲል እነዚህ በዓለም አቀፍ ደረጃ የዲፕሎማሲ ልምድ አላቸው የሚባሉ ግለሰቦችን ማሰባሰብ ነበረበት። በዚህም አማካይነት ወደ ውስጥ ብቻ ሳይሆን ከውጭም ዕርዳታ በማግኘት ኢኮኖሚያዊ መሰረቱን አጠናክሮ አገራችንን ለረጅም ጊዜ እረግጦ ለመግዛት ዕድል አገኘ።

በእነ አቶ ክፍሌ ወዳጆ የተዘጋጀውን አገር አፍራሽ ህገ-መንግስትም ሆነ ተግባራዊ የሆነውን የክልል ፖለቲካና እ. አ በ1993 ዓ.ም በአይ ኤም ኤፍና በዓለም ባንክ የተዘጋጀውንና ተግባራዊ የሆነውን የስትርቴጂካል አድጂስትሜንት ኢኮኖሚክ ፖሊሲ ስንመረምር የምን ደርሰንበት ድምደማ የወያኔ ህልም ብቻ ሳይሆን ኢትዮጵያን ለረጅም ጊዜ ለማሸት ዕድል ያገኘው አሜሪካን ህልሙ ተግባራዊ ሊሆን የቻለበት ጊዜ ነው። የክልሉን ፖሊሲ ስንመለከት በጊዜው በኢትዮጵያ የነበረው የአሜሪካን አምባሳደር በኢትዮጵያ ቴሌቪዥ ወጥቶ የኢትዮጵያን ህዝብ ሊያስተምር እንደሞከረው ፣ ፖሊሲው በአፍሪቃ ውስጥ እንደምሳሌነት መወሰድ ያለበት ፕራክቲካል ፖለቲካ ነው ብሎ ነው መዘለበድ የጀመረው። ይሁንና ይህ ዐይነቱ በአሜሪካንና በግብረአበሮቹ የተደገፈው የክልል ፖለቲካ ፀረ ታሪክ ብቻ ሳይሆን ለአገራችን የኋሊት ጉዞ እንደነበር ፣ ፖለቲካዊ ነፃነትንና ዕውነተኛ ዲሞክራሲያዊ ባህልን እን ደማያመጣ ግልጽ ነው። አገሮች ከረጅም ጊዜ የህብረ-ብሄር ግንባታ በኋላ ፣ በብዙ የአፍሪቃ አገሮች ባይጠናቀቅም ፣ ያካቡቱንን ኡብሮ የመኖር ባህል አፈራርሶ ትናንሽ መንግስታት አቋቁሞ በራሳችሁ ክልል ተሸክኩሩ ማለት ፀረ-ሳይንስና ፀረ-ዲያሌክቲክ ነው። ምክንያቱም አንድ ነገር ከትንሽ ወደ ከፍተኛው ወይም ወደ ትልቅ መሸጋገር ወይም ማደግ ስላለበት ነው። ስለሆነም በኢትዮጵያ ውስጥ ተግባራዊ የሆነው የክልል ፖለቲካ ነፃነትን ሳይሆን ልዩ ዐይነት የክልላዊ ስሜትን ያዳበረ ፣ ፍቅርንና ተከባብሮ ኡብሮ መኖርን ሳይሆን ጥላቻን ያሳደረ ፣ ህብረተሰብአዊ ኃይል እንዳይገለምስና ለዕድገት እንዳያመች የተደረገበት ብሄረ-ሰቦችን በነፃነት ስም እዚያው በዚያው ቀጭጨው እንዲቀሩ ያደረገ ኋላ ቀር ፖለቲካ ነው። ለእነ አሜሪካና ለተቀረው የምዕራብ ዓለም እንደዚህ ዐይነቱ የክልል ፖለቲካ በአገር ውስጥ ገብቶ ለመፈትፈትና አለመረጋጋት እንዲፈጠር ለማድረግ የሚያመች ጥሩ አጋጣሚ ነው። ለዚህም ነው እነ ወያኔ ስልጣን ከጨበጡ በኋላ የነጭ ዘር በኢትዮጵያ ውስጥ መጉረፍ

የጀመረው። ለዚህ ነው ዛሬ ወደ አምስት መቶ የሚጠጉ መንግስት ነክ ያለሆኑ የተራድዎ ድርጅቶች በአገሪቱ ውስጥ እንደ አሳ የሚሞኙት። ለዚህ ነው አገራችን አይታ በማታውቀው መልክ የልዩ ልዩ ሴክቶችና የኢትዮጵያን ክርስትና ሃይማኖትም ሆነ የአስልምናን ሃይማኖት የሚቀናቀኑ ሃይማኖቶች እንደ አሸን ፈልተው ህዝብንና አገር የሚያዋክቡትና ባህልን ለማደፈራረስ ሁኔታዎችን የሚያዘጋጁት። ከዚህም በላይ አዲስ በተፈጠረው የፖለቲካ ሁኔታ ህብረተሰብአዊ ባህል መበላሸት ብቻ ሳይሆን በተወሰነው የህብረተሰብ ክፍል መሀከል ያለው የርዕዮተ-ዓለም አስተሳሰብ እንዲበወዝ የተደረገበትና ከውጭ በኢክስፐርት ስም የሚመጡት የውጭ ዜጎችም ሆነ ኢትዮጵያውያን ኃይሎች በሚሰጡት ሳይንሳዊ ያልሆነ ትንተና- ለምሳሌ በኢትዮጵያ የኢኮኖሚ ሂደት ላይ የግሎባል ኢኮኖሚ የሚያደርገው ጫና በጣም ዝቅተኛ ነው ብሎ በጥናት ማቅረብ የተወሰነውን ኃይል ግራ እንዳጋቡት የታወቀ ነው። ሌሎችም በታወቁ ዓለም አቀፋዊ ኢክስፐርቶች ይሰጥ የነበረው ትንተናና ምክር ፣ ከፍተኛ ዕውቀታቸው ባያጠራጥርም ፣ የአገራችንን የህብረተሰብ አወቃቀር ፣ የአኗኗር ስልትና የኢኮኖሚ ቅንጅት በፍጹም ያለገናዘበ ነው። ስለሆነም ነው የአገሪቱ ኢኮኖሚ የድህነት ኢኮኖሚ ለመሆን የበቃውና ከፀመት ፀመት ኢኮኖሚው እየዘቀጠ የሄደው። አገራችንም በቁልምጫ ስም የለጋሽ ሰጪዎችን አጅ አያየች እንድትኖር የተገደደችው።

ከዚህ ተነስተን እ.አ ከ1993 ዓ.ም ጀምሮ በነፃ ገበያ ስም ተግባራዊ የሆነውን የኢኮኖሚ ፖሊሲ ስንመለክት በትክክልም የእነ አሜሪካንን ህልምና ፍላጎት ያሟላ ፣ አገራችን ለብዙ ዐመታት በግሎባል ኢኮኖሚ ስር እየዳሸቀች እንድትኖር ፣ በዚያውም የስልጣኔው ዘመን የት እየለሌ ያደረገ ሳይንሰ አልባ ፖሊሲ ነው። ይህ ፀሀፊ በወቅቱ በተከታታይ የዚህን ሳይንሰ አልባ የሆነ ኢኮኖሚ ፖሊሲ ምንነት በጣም መጽሄትና በዌብ ሳይቶች ላይ አውጥቶ እን ዲነብብ አድርጓል። እንደዚሁም ለአገራቸው የሚቆረቆሩ ሌሎች ኢትዮጵያውያን ኢክስፐርቶች የበኩላቸውን አስተዋጽኦ አድርገዋል። በአገራችን ተግባራዊ እየሆነ በመምጣት ላይ ያለው የገበያ ኢኮኖሚ ጥቂቶችን የጠቀመና ያጎለመሰና በሌላ በኩል ደግሞ ከዘጠና በመቶ በላይ የሚሆነውን ህዝባችንን ወደ ድህነት የገፈተረ ለመሆኑ በጥሩ ብዕራቸው አሳይተውናል።

ይህ እ.አ በ1993 ዓ.ም በአይ ኤም ኤፍና በእነ ዓለም ባንክ የተጠናቀረው የኢኮኖሚክ ፖሊሲ እንደተለመደውና አጅግ ፀረ-ሳይንሳዊ በሆነው የኒዎ-ሊበራል የትንተና ዘዴው የኢትዮጵያን ኢኮኖሚ ካተተ በኋላ የደረሰበት ድምድማ ኢኮኖሚው ከዕዝ/ኮማንድ/ ተለቆ ወደ ነፃ ገበያ መሸጋገር እንዳለበት ነው። በዚህ መንገድ ብቻ ኢኮኖሚው እንደሚያደግና ሰፊው የኢትዮጵያ ህዝብም ብልጽግናን ተጎናጽፎ በደስታ እንደሚደነፍቅ ያበስርልናል። ለዚህም እንደመፍትሄ ብሎ ያቀረባቸው ፣ 1ኛ) በመንግስት ቁጥጥር ስር ያሉ ካምፓኒዎችና የንግድ መደብሮች ወደ ግለሰብ ተሸጋግረው በነፃ ገበያ ደንብ መሰረት መተዳደር አለባቸው። 2ኛ) የውጭው ንግድ ሊበራላይዝ መደረግ አለበት። በሌላ አነጋገር ወደ ውስጥ የሚገቡም ሆነ ወደ ውጭ የሚወጡ ዕቃዎች እንደ ቀረጥ ካሉና ሌሎች ታሪፍ ነክ ካልሆነ ማነቀዎች መለቀቅ አለባቸው። 3ኛ) የውጭው ከረንሲ በጊዜው ከነበረው የብር/ዶላር ለውጥ ከ2.07 ወደ አምስትና ከዚያም ከፍ እያለ በማደግ/ዝቅ በማለት ኢትዮጵያ ወደ ውጭ የምታወጣው ዕቃ የተሻለ የመሸጥ ዕድል ያገኛል። 3ኛ) የመንግስት ድጎማዎች/ሰብዲዚ/ መቀነስና ባጀቱም መስተካከል አለበት። በሌላ አነጋገር ለማህበራዊና ለጤና የሚወጡ ወጪዎች መቀነስ አለባቸው። በእነ አይ ኤም ኤፍ የሞነቴሪ ፖሊሲ ፍልስፍና ይህ ዐይነቱ የባጀት ቅንሳ የመንገስቱን ባጀት ከማረጋጋት አልፎ ዲይናሚክ ለሆኑ የገበያ ኃይሎች ኤንቬስት ለማድረግ ዕድል ያገኛሉ። ገንዘብ ከፍጅታ ወደ ምርታማ መስክ በመሸጋገር ለኢኮኖሚው ዕድገት ዐይነተኛ ኃይል ይሆናል። 4ኛ) የውጭውን የንግድ ሚዛን መዛባት ማስተካከል። ይህም ለጊዜው በብድር ሲሆን ፣ ከረጅም ጊዜ አንፃር በደማንድና ሰጥላይ አማካይነት ወደ መስተካከል ያመራል። እነዚህ መሰረታዊ የአይ ኤም ኤፍ ፖሊሲዎች ሲሆኑ በዓለም ባንክ የተጠናቀረው የመዋቅር/ስትራቴጂካል አድጀስትሜንት/ፖሊሲ ይህንን የሚያጠናክርና ከኢኮኖሚ አልፎ ወደ ኢንስቲትሽናላዊ ፣ ማለትም የፊናንስና የባንክ

ሪፎርም የሚያመራ ነው። በአዚህ ዐይነቱ የተሟላ ፖሊሲ ብቻ አገሪቱ ዕውነተኛ ወደ ሆነ ነፃ ገበያ ታመራለች ብሎ ይደመድማል።

አዚህ ላይ ሰፊ ትችትን ከመስጠት ተቆጥቤ ፣ ፖሊሲው ሳይንሳዊ አይደለም የምላቸውን አንዳንድ መሰረታዊ ጉዳዮችን ጠቅሼ ለማለፍ አፈጋገላለሁ። በመጀመሪያ የአገራችን ኢኮኖሚ በዕዝ ኢኮኖሚ/ኮማንድ/ ነበር የሚመራው ብሎ ማተት ከመጀመሪያውን ስህተት ነው። ከላይ ለማሳየት እንደሞከርኩት በአፄ ኃይለስላሴ ዘመን ዘመናዊ የሚባለው መስክ ምንም ሳይንሳዊ መሰረት የሌለውና ራሱ በነፃ ገበያ ደንብ የሚንቀሳቀስ እንዳልነበር ነው። በጥቂት ኦሊጎሎፖሊሲቶች ይካሄድ የነበረ ፣ በፍጆታ ምርት ላይ ብቻ ያተኮረና ከገጠር ወደ ጥቂት ከተማዎች ሀብትን እየሚጠጠ በመውሰድ ድህነትን ያስፋፋ ነው። ስለሆነም ኢንዱስትሪዎችም ሆነ ሌሎች የኢንቬስትመንት ፣ የፊናንስና የባንክ ተቋሞች ሲወረሱ ይህንን ስትራቴጂካል ድክመት ለመወጣት እንደነበር አይታወቅም። ችግሩ ግን በጊዜው ሶሻሊስታዊ አድልዎ ወይም ደግሞ በዚህ መንገድ ብቻ ኢኮኖሚውን ማሳደግ ይቻላል ተብሎ ስለታመነበት አብዛኛውን ጊዜ ካለመግባባትና በጥርጣሬ ከመመልከት የተነሳ ብዙ ስህተት ተፈጽሟል። ይህ ጉዳይ ግን እ.አ. በ1976 ዓ.ም በወጣው የብሄራዊ ዲሞክራቲክ አብዮት ፕሮግራም እንዲታረም ቢሆንም በየጊዜው በነበረው የኃይል አሰላለፍ ለውጥና ውዝግብ በፍጹም ተግባራዊ ሊሆን አልቻለም። በብሄራዊ ዲሞክራቲክ ፕሮግራሙ መሰረት ብሄራዊ ከበርቴ ለማዳበር ፣ ኢኮኖሚውን በሰፊ መሰረት ላይ ለመገንባት ነበር። ይህ በፍጹም አልተቻለም። ከዚህም ስንሳና ብዙዎችም የኢትዮጵያን አብዮት ብሄራዊ ባህርያት ገንጥለው በጥላቻ ስለተመለከቱትና ፣ በአንድ በኩል እነሱ ባካሄዱት ጦርነትና ውዝግብ ፣ -አወቀውም ሆነ ሳያውቁ- በሌላ ወገን ደግሞ ራሱ በደርግ ውስጥ ያለው የኃይል አሰላለፍ ለውጥና ውዝግብ እንዲሁም መደናበር በጊዜው ተግባራዊ ሊሆኑ የሚችሉ ፕሮግራሞችን በሰፊ ላይ ማዋል አልተቻለም። ይህንን የምንለው በቀና ዐይን ስንመለከተውና በንፁህ ጭንቅላት ስንመረምረው ነው። ከዚህ የተደናበረና በጊዜው አወዛጋቢ ከሆነው የኢትዮጵያ ሁኔታ ተነስተው እነ አይ ኤምፍ የደረሱበት ድምደማና ደርግ እስከ ወደቀበት ጊዜ ድረስ የሶሻሊስት ኢኮኖሚ ፖሊሲ ይካሄድ ስለነበር ፣ አሁን ኢኮኖሚውን በነፃ ገበያ መርዞች ላይ ነው ማዋቀር ይገባል ብለው ከአገራችን ተጨባጭ ሁኔታ ውጭ የሆነ የካፒታሊስት የኢኮኖሚ ሎጂክንና ፕሮግራምን ያልተከተለ ፖሊሲ ተግባራዊ እንዲሆን ለወያኔ አዘጋጅተው የሰጡት። በሌላ አነጋገር ፣ የአገራችንን የሶሻሊስት ኢኮኖሚክ ሁኔታ ያላገናዘበ ፣ የኢኮኖሚውን ውስጣዊ ደካማነት/ስትራቴጂካል ዊክነት/ ያለጤን የኢኮኖሚክ ፖሊሲ ነው በወያኔ አገዛዝ ተግባራዊ መሆን የጀመረው። የስትራቴጂካል ዊክነት የምለው ፣ በምርት ማመረቻ መሳሪያዎችና የፍጆታ ዕቃን በሚያመርቱ ኢንዱስትሪዎች መሀከል ምንም ዐይነት ውስጣዊ ግኑንነት/ኮርጋኒክ ሊገኝ/ አልነበረም። ኢኮኖሚውም በዚህ መልክ አልተዘጋጀም። በሁለተኛ ደረጃ ፣ ኢትዮጵያ ለውጭ ንግድ በተወሰኑ የጥሬ ሀብቶች ብቻ ስትመካ እነዚህም በፋብሪካ ተፈብረከው የሚላኩ አልነበሩም። አይደሉምም። ሶስተኛ ፣ ኢንዱስትሪዎችን ፋይናንስ ማድረግ ያለበት የባንኩ መስክ የበለጠ በከተማዎች የተከማቸና ከኢንዱስትሪዎች ጋር ሳይሆን ከንግድ መስኩ ጋር ብቻ በመያያዙ በአጠቃላይ ሲታይ ኢኮኖሚው ውስጣዊ ኃይል ማግኘት አልቻለም። ከዚህ ጋር ተያይዘው በየክፍለ ሀገራቱና በየወረዳዎችም ሆነ በመንደር ያሉት ኋላ ቀር ኢንስቲትዩሽኖችና መሰሪያ ቤቶች ለገበያ ኢኮኖሚ አመቺ ሆነው ባለመደራጀታቸውና በተጨማሪም ደግሞ ከትውልድ ትውልድ ሲሸጋገር የመጣው ከካፒታሊስት ሎጂክ ጋር የማይጓዝና የማይጣጣም የአኗኗርና የአሰራር እንዲሁም የአደረጃጀት ስልት እንቅፋት በመሆኑ እንደተጠበቀው የደርግ ሶሻሊዝምም ሆነ የመጨረሻ መጨረሻ የወጣው የገበያ ኢኮኖሚ ፖሊሲ ተግባራዊ ሊሆን አልቻለም።

ያም ተባለ ይህ ፣ የእነ አይ ኤም ኤፍ ኢኮኖሚክ ፖሊሲ ፀረ-ሳይንስ ነው አይደለም ተባለ ፣ የአሜሪካንም ሆነ የእነ አይኤም ኤፍ ዐላማ የኢትዮጵያን ኢኮኖሚ የሳይንስና የቴክኖሎጂ መሰረት ሰጥቶ የአገሪቱ ኢኮኖሚ እንዲያድግና አገራችን እንደአገር አብባ ሀዘባችን ከድህነት እንዲለቀቅ ማድረግ አይደለም። ጆን ፐርኪንስ የተባለው በሰባኛው ዓመተ ምህረት ለአንድ ትልቅ በሲ አይ ኤ በተተበተበ ካምፓኒ ተቀጥሮ ሲሰራና አሁን እራሱ

በሰራው ወንጀል አራሱን አጋልጦ ጥሩ ስራ ለመስራት እንደተነሳው ነጭ አሜሪካዊ አገላለጽ-
ብዙ ነግሮች የታወቁ ናቸው- የአሜሪካንም ሆነ የእነ አይ ኤም ኤፍና ዓለም ባንክ ፖሊሲ
የሶስተኛውን ዓለም ኢኮኖሚዎች ማሳደግ ሳይሆን የተሳሳተ ፖሊሲ በመንደፍ የተወሰኑ
ኃይሎችን ማበልጸግና ሰፊውን ህዝብ ደግሞ ማድኸየት ነው። እ.አ ከ1993 ዓ.ም ጀምሮ በነፃ
ገበያ ስም የተካሄደውም ፖሊሲ ሰፊውን ህዝብ የባሰ ደሀና አቅመ ቢስ በአንድ በኩል
ያደረገ ፤ በሌላ ወገን ደግሞ በኢንተርናሽናል የአገዛዝ ሂራርኪ ውስጥ ሊታቀፉ የሚችሉ
ኃይሎችን ስልጣን ላይ በማውጣትና የተሳሳተ ኢኮኖሚክ ፖሊሲ እንዲከተሉ በማስገደድም
ሆነ በማሳሳት ዕውነተኛ ህብረተሰብአዊ ሀብት እንዳያብብና የስልጣኔውም ዘመን እን
ዲራዘም ፤ በዚያውም እንደኛ ያለው ምስኪኑ ጥቁር ህዝብ እየተተራመሰ እንዲኖር ያደረገ
ነው። አሰራ አራት ዓመት ያህል በአገራችን ጎልቶ የሚታየው ሀቅ ይህ ነው። ሰሞኑን
የሚወጡት ብዙ ትንተናዎች እንደሚያረጋግጡት በአለፉት አስራ አራት ዓመት አሜሪካን
ብቻ ለወያኔ መንግስት "በዕርዳታ" መልክ \$ 21 ቢሊዮን የሚጠጋ ሰጥቷል። ባጀቱን
ለመደጎም ደግሞ በየዓመቱ ከ\$1.9 ቢሊዮን በላይ በዕርዳታ መልክ ይሰጣል። ይህ አሜሪካን
ለወያኔ የሰጠው ዕርዳታ ፤ የአፄ ኃይለስላሴ መንግስት እ.አ ከሰከ 1969 ዓ.ም ድረስ
ካገኘው ዕርዳታ ጋር ሲወዳደር በ97 እጅ ሲበልጥ ፤ ይህም በአህዝ ሲተመን በዚያን
ጊዜው የጸላር ዋጋ \$216 ሚሊዮን ብቻ ነው።

ይህ የአክክልኝ ልክክለህ ፖለቲካና ዕርዳታ ከላይ ለመተንተን እንደሞከርኩት ዝም ብሎ
የመጣ አይደለም። የራሱ የሆነ ሎጂክና ታሪካዊ ክስተቶችም እንዳሉት በአጭሩም ቢሆን
ተቀምጧል። እዚህ ላይ በጭንቅላት መቋጠር ያለበት ይህ የወያኔን አገዛዝ በዓለም አቀፍ
አገዛዝ ሂራርኪ ውስጥ መግባት እነ ምዕራብ ጀርመን በሰማኒያኛው ዓመት የአፍሪቃን መን
ግስታት በቁጥጥራቸው ስር ለማምጣት ካወጡት ስትራቴጂ ተነጥሎ ሊታይ አይችልም።
በድሮው ስትራቴጂ ስልት የምዕራብ መንግስታት ፕሮጀክቶችን ለመርዳት ነበር ልገሳ
የሚያደርጉት። በእነሱ ግምገማ መሰረት አርባ ዓመት ያህል የምዕራብ ዕርዳታ በአፍሪቃ
ውስጥ ምንም ለውጥ አለማጠም። ስለሆነም መንግስታቱን እንደ ፕሮጀክት በመውሰድና ስርጎ
በመግባት ለውጥ ማምጣት ነው የሚል ነው የደረሱበት ድምዳሜ። ሌላ የኒዎ ኮሎኒያል
ፖሊሲ ስትራቴጂ ነው ማለት ነው። በዚህም ምክንያት ነው በወያኔ አገዛዝ ስር በትምህርት
ስርዓት አወጣጥ ፤ አስተዳደርን ማስተካከል በሚልና በባንኩ የበለጠ የርዕዮተ ዓለም ተጽዕኖ
እንዲኖረው የኒዎ ሊበራል ርዕዮተ ዓለምን በማስፋፋትና በነጮች ቁጥጥር ስር እንዲወድቅ
በማድረግ መንግስትም ሆነ ሌሎች ከመንግስት ጋር የተያያዙ ኢኮኖሚክ ስራዎች የበለጠ በኒዎ
ኮሎኒያል መዳፍ ስር ወድቀው የሚታዩት። ከዚህ ውጪ ፤ የውጭ አገር ካምፓኒዎች
በተለይም ምርታማ ያልሆኑና የአገሪቱን ኢኮኖሚ ሊያሳድግና የሰራ መስክ ሊከፍቱ
በማይችሉ ፤ በመሰረቱ የባርነት ደሞዝ እየተከፈለባቸው የተቋቋሙት አርሻዎች
የሚያረጋግጡት የአገራችንን የዕድገት አቅጣጫ የሚያሳሰቱት ናቸው። ለአርሻ ምርት
ሊያገለግሉ የሚችሉ ፍሬያማ መሬቶችን አበባ መትኪያ ማድረግና በሌሎች አልባሌ ከሳይንስና
ቴክኖሎጂ ጋር ያልተያያዙ መስኮች ላይ መረባረብ የሚያረጋግጡት ኢትዮጵያ ልዩ ዐይነት
የቅኝ አገዛዝ ፖሊሲ የሚካሄድባት አገር እንደሆነች ነው። በአዲስ አበባ ከተማም
ለዲፕሎማቶች መኖሪያ እያሉ ደሀውን ህዝባችንን እያፈናቀሉ ፈረንጆች በአንድ አካባቢ
ተሰግሰገው እንዲኖሩ እየተከለለ ሺሊ ቤት የሚሰራበት ሰፋፊ መሬት የሚያረጋግጠው የቱን
ያህል የውጭ ኃይሎች ሚና እየጎለመሰ እንደመጣና በህብረተሰብአችን ላይ የዝቅተኝነት
ሰሜት እንዲያደር አገዛዙ የሚጨውተው ሚና ቀላል አለመሆኑን ነው። የዛሬውን የወያኔ
አገዛዝ ቀደም ካሉት ሁለት አገዛዞች የሚለየው ይህ ለነጮች ሸር ጉድ ማለቱና ኢትዮጵያ
ዕርቃኛን ከፍታ እንድትሰጥ ማድረግ ነው። በተለይም የመስከረም 11 የቴሪሪስቶች ድርጊት
በአሜሪካንና በወያኔ መሀከል የበለጠ መቆላለፍን ፤ ቴሪሪስቶችን አድናለሁ በሚል በወያኔ
አሸርጋጅነት አሜሪካ አገራችንን የማሰስ ዕድል እንዳገኘ ለሁላችንም ግልጽ ነው። ሰሞኑን
በቁብ ሳይት እንዳየነው የአሜሪካን ወታደሮች የወያኔን ጨፍጨፊ ኃይል የመሳሪያ አፈታትና
አነጣጥሮ መተኮስ እያስተማሯቸው እንደሆነ ነው። ለወያኔ የተሰጠው ልዩ ብረት ለበስ
የወታደር መኪናና መሳሪያ ቴሪሪስቶችን ለመዋጋት እንደሆነ አሜሪካ ለማስረዳት ሲን
ደፋደፍ ፤ ይህንኑ አንዳንድ ኢትዮጵያውን ኃይሎችም ሲያስተጋቡና አሜሪካንን ከደሙህ ን

ጸሀ ለማድረግ ሲጣጣሩ ተሰምቷል። ይህ የዋህነት ወይም ደግሞ የአሜሪካንን የፖለቲካ ስትራቴጂ ካለማወቅ የሚሰተጋባ ወሬ ለብሄራዊ ነፃነትና ለሰልጣኔ ለምናደርገው ትግል ትልቅ እንቅፋት መሆኑ መታወቅ አለበት። በአንዳንድ ሁኔታዎች ይህንን የአሜሪካንና የተቀሩ የምዕራብ አገሮች በአገራችን ውስጥ ጣልቃ ገብነትና ከ4-4ይነት ለውይይት ቀርቦ ሲወሳ እንዳንጾች ይህንን እንደማያምኑና እንደማይቀበሉ ሃሳብ ሲሰነዘሩ ተሰምቷል። የፖለቲካ ትንተና ሳይንስ እንደመሆኑ መጠን በዕምነትና ባለመቀበል ላይ የተመረኮዘ ሳይሆን የተወሰነ ስልትን ተከትሎና ኢንፎርሜሽኖችን ሰብሰቦ የሚደረግ ውይይትና ትንተና እንደመሆኑ መጠን እንደዚህ ዐይነቱ አገርን የሚመለከት ጉዳይ ወዲያውን አልቀበልም ወይም አላምንም በሚለው ኢ-ሳይንሳዊ አባባል መዘጋት የለበትም። ስለዚህም የወያኔን አገዛዝ ጥላን የተከበረችና ዲሞክራቲክ ኢትዮጵያን ለመገንባት በምናደርገው ትግል ውስጥ የውጭ ኃይሎችም ሚና በደንብ መጠናትና ለትንተና መቅረብ አለበት። ካለበለዚያ "አደባብሰው ቢያርሱ በአረም ይመለሱ" እንደሚባለው አነጋገር ይሆናል ማለት ነው።

ከዚህ አጭር ትንተና ስነሳ የግንቦት ስምንቱ ምርጫና ውጤት ለአሜሪካንም ሆነ ለተቀረው የምዕራብ መንግስታት ዱብ ዳ ነው የሆነባቸው። የወያኔ አገዛዝ ለረጅም ጊዜ ይቆያል ብለው የገመቱትና ሳያስቡት የመጣባቸው ህዝባዊ ውሳኔ አስከፊ አቅፎ ደግፎ ጌታዬ የሚላቸው ኃይል ከሄደ እንደፈለጉ ሊያሸከረክሩት የሚችሉት ሌላ ኃይል አይኖርም ማለት ነው። ስለሆነም እንደምንም ብለው ወያኔ የሚቆይበትን መንገድ ፣ ካለዚያም ደግሞ ህዝባዊ ትርምስ እንዲመጣ የማያደርጉት እርኩስ ደርጊት አይኖርም። እንደዚያ በሰኔ ወር የተካሄደው ጭፍጨ አያለ ምንም እንዳልተደረገ በምዕራቡ የዜና ማሰራጨዎች እንኳ በበቂው ማስተጋባት አልፈለጉም። ያነጋገርናቸው ባለስልጣናትም ነገሩን እንዳልሰሙ ፣ ሌሎች ደግሞ በቅንጅት አነሳሽነት የተፈጸመ አድርገው ለማቅረብ ሲንደፋደፋ ተሰምቷል። ለምሳሌ ሴን ሜኮርማክ የሚባለው የሱቴት ዲፓርትሜንት ቃል አቀባይ ለተኩሱ መንሰኤ ቅንጅት ተጠያቂ መሆኑን ሲናገር ፣ በአዲስ አበባ አንድ የጀርመን ኤምባሲ ሰራተኛ ተደውሎለት ለምን ዝም ብለው እንደሚመለከቱ ሲጠየቅ ወታደሮቹ ሲተኮሰባቸው ታዲያ ምን ያድርጉ ብሎ ነው ከዕውነት የራቀ መልስ የሰጠው። ከዚህ የምንረዳው እነዚህ ምዕራባውያን የቱን ያህል እንደናቁንና ለዚህም ደግሞ እነ አቶ መለስ ብቻ ሳይሆን በአለፉት ሃምሳ ዐመታት በአገራችን ምድር የተካሄደው ቀደም ብዬ የተነተኑት ሁኔታ ለአገራችን ክብር መደፈር የበኩሉን አስተዋፅዖ እንዳደረገ ነው። ያም ሆነ ይህ አሜሪካንም ሆነ ሌሎች የምዕራብ መንግስታት የወያኔ አገዛዝ እንዲወድቅ በፍጹም አይፈልጉም። ለዚህ ደግሞ በአንድ በኩል የመንግስቱን የጭፍጨፋና የጭቆና አገዛዝ ለማጠናከር ከአሜሪካንና ከእንግሊዝ ለወያኔ የተሰጠው የሚሊቴሪ መሳሪያዎች ርዳታ ፣ እነሱ እንደሚሉት ረባሾችን/ቴሮሪስቶችን/ ለመዋጋት ሳይሆን ህዝባዊ ብጥብጥ ቢነሳ ለመጨፍጨፍ ነው። የሰሞኑን የጠቅላይ ሚኒስትር ብሌይር የአቶ መለስ የጡት አባት የሆኑት ገለጣ ፣ የአውሮፓ ዩኒየን አንድ በአፍሪቃ ውስጥ ረብሻን ፀጥ የሚያደርግ ኃይል ማዘጋጀት ያስፈልጋል ያሉትም ከዚህ የእነ አቶ መለስን ስልጣን ላይ ለማቆየት ካለቸው ግምትና ዕምነት የመነጨ ነው። በተጨማሪም በሳቸው አዘጋጅነት ከሁለት ሳምንት በፊት የአውሮፓን ኒዎ ኮንሰርቫቲቮችን ጠርቶ አዲስ ዐይነት የፖለቲካ አወቃቀር ለማዘጋጀት መሯሯጥ ከዚህ በየጊዜው ከሚቀያየረው የዓለም ሁኔታ ጋር በማገናዘብ በተለይም በሶስተኛው ዓለም ሊከሰቱ የሚችሉ ሁኔታዎችን ለመቆጣጠር ነው። በተጨማሪም የቴሮሪስቶችን እንቅስቃሴ ለመቆጣጠር በሚል በጅቡቲ የሰፈረው ኢንዱዩሪ ፍሪደም የሚባለው የኔቶ ጦር ተግባሩ በዚያ አካባቢ ሊነሱ የሚችሉ ህዝባዊ እንቅስቃሴዎችን ለመቆጣጠርና አምባገነኖችን ለማጠናከር እንደሆነ ግልጽ ነው። ከዚህም በላይ በጅቡቲ የሰፈረው ይህ ረባሾችን አቆጣጠራለሁ ባይ የኔቶ ጦር የአገራችንን አንድነት የሚቀናቀኑ የብሄረ-ሰብ ነፃ አውጭ ነን ባይ ድርጅቶችን እንደሚያስታጥቁ ይታወቃል። በአካባቢው አጅግ የተወሰደ ሁኔታ እንዳለና የወያኔ አገዛዝ በሚያካሂደው የተተራመሰ ፖለቲካ የአካባቢውን የፖለቲካ እንቅስቃሴ ለመከታተል አጅግ አዳጋች እየሆነ መጥቷል።

የአሜሪካንንም ሆነም የምዕራቡን ፖለቲካ በሚመለከት አብዛኛው ኢትዮጵያዊ ያለው አመለካከት አጅግ አወዛጋቢ ነው። ከተሳሳተ ፓራዳይም በመነሳት አሜሪካን በዓለም አቀፍ

ደረጃ ነፃነትንና ዲሞክራሲን እንደሚያግዝና እንደሚያስፋፋ ተደርጎ ነው የሚወሰደው። ዛሬ አፍን ሞልቶ መናገር እንደሚቻለው ፣ ኢብዛኛው ኢትዮጵያዊ የዓለምን ፖለቲካና የሰውን ልጅ በተሳሳተ መልክ ነው የሚረዳው። ነገሮች ሁሉ በራሳቸው ቆመው ነው የሚታዩትና የሚተነተኑት። በተጨማሪም ዓለም ውስጥ የሚካሄዱት ፖለቲካዎች ሁሉ በተናጠል ነው ግን ዛሬ ውስጥ ተቀምጠው በትንተና መልክ የሚቀርቡት። ከዚህም ስንሳ ሀይቲ ውስጥ ፣ ኤልሳልባደር ውስጥ ፣ ኒጋራጉዋ ውስጥ ፣ ኮንጎ ውስጥና በሌሎች የአፍሪቃና የላቲን አገሮች በአሜሪካንና በተቀረው የምዕራብ ዓለም የሚካሄዱት የውክልና ጦርነቶች እኛን የሚመለከቱ አይደሉም። በአጭሩ የምዕራብ ዓለም በተለይም አሜሪካን ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያኖችን ከልቡ ስለሚያፈቅሩባቸው አገራችን እንድትፈራርስ አይፈልግም። ይህ ዐይነቱ በማንኛውም የፖለቲካ ፍለጎትና ሳይንስ ያልተደገፈ አስተሳሰብ ጭንቅላታችንን እስከቆለፈው ድረስ የኢትዮጵያን ነፃነት አዲሱ ማለት አለብን።

በሰፊው ለማሳየት እንደሞከርኩት ፣ በሀብረ-ብሄር/ኔሽን ስቴት/ ምስረታ ውስጥ እስከ ዛሬ ድረስ ቢያንስ ከ16ኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ የተካሄዱት ትግሎች የሚያረጋግጡት የበላይነትን /ዶሚናንት/ ለማስፈን ነው። እንግሊዝ በኢንዱስትሪ ኢብዮት መጥቃ ስትሄድ ሌሎች የአውሮፓ አገሮች በእርሻ ምርት ላይ እንዲያተኩሩና በእዚያው ቀጭጨው እንዲቀሩ የማትሸርበው ተንኮል አልነበረም። በከፍተኛ የርዕዮተ ዓለምና የፖለቲካ ትግል በተለይ እንደ ጀርመን ያሉት ራሳቸውን ነፃ ማውጣት ችለዋል። የአሜሪካን አስራሶስት የእንግሊዝ ቅኝ ግዛቶች በስንት ትግል ነው ነፃ የወጡት። ነፃ ከወጡም በኋላ አሜሪካ የማኑፋ-ክቱር ኢብዮት እንዳታካሂድ እንግሊዝ የውስጥ አርበኞችን አያደራጀች የማትሸርበው ተንኮል አልነበረም። በእነ ኡብራህም ሊንክን ፣ በእነ ሀሚልተን ቆርጥነትና ብልህነት ነው አሜሪካን በአጭር ጊዜ ውስጥ ድልን ተቀዳጅታ የሳይንስና የቴክኖሎጂን ፈር መከተል የጀመረችው። ይሁንና ይህ አነሳሰና ሂደት ውስጥ ባለው ያልሰከነ ኃይል አሰላለፍ ለጠቅላላው ህዝብ ሙሉ ነፃነትን አለመጣም። በተለይም ጥቁሩ አሜሪካዊ ኮፖለቲካም ሆነ ከኢኮኖሚ ሄደትና ሀብት እንዲገለል በማድረግ እስከ ዛሬ ድረስ የነጭ የበላይነት ሰፍናና ጥቁሩ ደግሞ የዝቅተኛ ሰሜት አፍኖት የሚኖር ሆኗል።

ዛሬ የምናየው ዓለም አቀፋዊ የፖለቲካ ውዝግብና የኢኮኖሚ ዕድገት መዛባትና በሀብታምና በደህ መሀከል ያለው ልዩነት እንዳንዶቹ ሊያሳምኑን እንደሚሞክሩት ተፈጥሮአዊ አይደለም። ወይም ጥቁቱ የነጭ ዘር ልዩ ተፈጥሮአዊ የማሰብ ኃይል ስላለው አይደለም። በዓለም አቀፍ ደረጃ ፣ በተለይም ከሁለተኛው ዓለም ጦርነት በኋላ የተስፋፋው ርዕዮ ዓለምና የነፃ ገበያ አስተሳሰብ ብዙዎቻችንን ስለቀፈው የዕድገቱ ፈለግ እንዲጠፋ ተገዷል። ጠጋ ብሎ ለተመለከተው ግን በነፃ ገበያ ሽፋን ስር የሚካሄደው ትግል የበላይነትን ለማሰፍንና ዕውነተኛ ሀብረ-ብሄር እንዳይመሰረት ነው። ከ1950ዎቹ ጀምሮ በሶስተኛው ዓለምና በኢንዱስትሪ አገሮች የተካሄዱት የተዛቡ የንግድ ልውውጦች/ አን ኢጳል ኤክስፔንጅ ትሬድ/ ፣ የሶስተኛው ዓለም አገሮች አሁንም በአማዛኙ የጥሬ ሀብት አምራች አገሮች ሆነው መቅረት ፣ በተለይም እ.አ ከ1973/74 ጀምሮ በዕዳ ወጥመድ መተብተብና የወለድ-ወለድ ከፋይ ሆኖ ለብዙ ዐመታት መቆየት ፣ በተለያዩ ዘዴዎች ከውስጥ ወደ ውጭ ሀብት እንዲፈስ ማድረግና ወደ ውስጥ ደግሞ በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ ኢኮኖሚ ግንባታ እንዳይካሄድ እንቅፋት መፍጠር ፣ በሊበራላይዜሽን ስም ከውጭ ዕቃዎች አየመጡ የአገር ገበያ መውረርና ከውስጥ የማምረት ኃይል እንዲዳከም ማድረግና የውስጥ ገባያ እንዳይዳብር ማገድ ... ወዘተ ፣ እነዚህ ሁሉ የሚያረጋግጡት ይህ ዓለም አቀፋዊ አየተባለ በቁልምጫ የሚጠራው የካፒታሊስት ኃይል የኛን ዘለዐላማዊ ባርነት እንጂ ነፃነት እንደማይሻ ነው። ሺህ በሺህ የሚቆጠሩ ጥናቶችም ይህንን ነው የሚያረጋግጡት። በዓለም አቀፍ ደረጃ የሚን ቀሳቀሱት ኢንስቲትዩሽኖችም ተግባራቸው ይህንን በሂራርኪ የተዋቀረ ዓለም ማጠናከርና እንዳይፈራርስ መከላከል ነው። ዛሬ የግሎባላይዜሽን ዘመን ነው ተባለ አልተባለ ሁኔታውን የሚለውጠው እንዳችም ነገር የለም። በዚህ ሽፋንና በነፃ ንግድ ጥላ ስረት የሚካሄዱት ፖለቲካዎችና ፖሊሲዎች በሙሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ በዓለም አቀፍ ደረጃ እንዳይስፋፋ

ለማድረግ ነው። የዓለምን ፖለቲካ ከዚህ ውጭ ለመረዳት መሞከር አደገኛ ብቻ ሳይሆን የዋህነትም ጭምር ነው።

የግንቦት ስምንቱ ምርጫ የፈጠረው አዲስ ሁኔታ

የወያኔ አገዛዝ የግንቦት ስምንቱ ምርጫ እንዲካሄድ ሁኔታውን ሲያመቻች በህዝባዊ ምርጫ ለሌላ አምስት ዐመት ተቀባይነትን /ሌጂሚቴሲ/ ለማረጋገጥና አማራጭ ኃይል የሌለው መሆኑን ለማሳመን ነበር። በዚህም ወደ ውጭ ተቀባይነትን አግኝቶ በከፋፍለህ ግዛው ፖለቲካው የኢትዮጵያን ህዝቦች የሰቆቃ ዘመን ለማራዘምና የሰልጣኔ ጥማታቸውን ለማጨለም ነው። በተጨማሪም ብሄራዊ ነግነታችንን የበለጠ በማስደፈር የህዝባችንን አቅመቢሰነት ለማሳየትና ጥገኝነትን ለማረጋገጥ ነው።

ከዚህ ቀደም ባወጣኋቸው ጽሁፎች ለማሳየት እንደሞከርኩት ፣ ከምርጫው በፊት የተካሄዱት ውይይቶች ፣ ከምርጫው አንድ ሳምንት ቀደም ብሎ የተካሄደው ሰልጣዊ ሰልፍና እንዲሁም የሰፊው ህዝብ የምርጫ ተሳትፎና ውጤቱ የአገራችንን የፖለቲካ ሁኔታና የኃይል አሰላለፍ መሉ በመሉ እንደቀየረው ነው። የምርጫው ውጤት መጭበርበርና የህዝባችን ተቃውሞና የሰኔው ጭፍን ጭፍጨፋ የወያኔን ዕውነተኛ ባህርይ ፣ ተቀባይነት ማጣትና በሌላ ወገን ደግሞ የህዝባችንን አንድነትና ለዲሞክራሲና ለዕድገት ያለውን ፍላጎት በጉልህ ያረጋገጠበት ሁኔታ ነው። የምርጫው ውጤት አለመታወቅ እየተራዘመ በሄደ ቁጥር ፣ በህዝቡ ዘንድ ያለው ቁጣ እየፋመ መሄድና አገዛዙም ይህንን ህዝባዊ ቁጣ ለማብረድ በሰላም ሳይሆን በግልጽና ውስጥ ለውስጥ በሚወስዳቸው የጭቆና አርምጃዎች የባሰውኑ እየተጠለ የመጣበትና በቀላሉ ሊወጣ የማይችለው አጣብቂኝ ውስጥ የገባበት ሁኔታ እንደሆነ መመልከት ችለናል። አንደገና የህዳሩ ጭፍጨፋ ፣ ህዝቡ የመረጣቸውን የቅንጅት መሪዎች በሀሰት ወንጀሎ አሰር ቤት ውስጥ ማጎር ፣ ደጋፊውን ህዝብ ማሰቃየትና በተለይም ወጣቱን እየተከታተለ መግደልና ማሰር አዳዲስ ሁኔታዎችን እየፈጠረና ፣ በአንድ በኩል ራሱ አገዛዙ ከፖለቲካ ብልህነት ይልቅ እልክኝነትን የመረጠበት ፣ በሌላ ወገን ደግሞ በህዝብ የባሰውኑ እንዲጠለና እንዲናቅ ፣ "ልታስተዳድረን አትችልም" እየተባለ የሚፈገጠው አገዛዝ ነው። ይሁንና ይህ እንደዚህ እንዳለ ከህዝቡ ውሳኔ ይልቅ ራሱ የወያኔ ተመራጮች የሚያሾፉበት ፓርላሜንት ውስጥ ገብተን እንታገለለን ባሉት እነ ዶክተር መራራ ጉዲና ፣ ዶክተር በየነ ጴጥሮስና አሁን ደግሞ በአቶ ልደቱና ተከታዮቻቸው የተማመነው የእነ አቶ መለስ/ሰመኦን በረከት የተቃዋሚውን ኃይል የሚያዳክምና የህዝቡን ቁጣ ማብረድ የሚችል መስሎት ነበር። በዚህ የህዝብን ተወካዮች የማዳከምና የመበታተን ሴራ እንደተከታተልነው አሜሪካን ፣ እን ግሊዝና ጀርመን በግንባር ቀደምትነት አስፈላጊውን የሰላምና ህዝብን የመጨፍጨፊያ መሳሪያ ለአገዛዙ እንዳቀረቡለትና እንደሚቀርቡለት ግልጽ ነው። ይህ ሁሉ ሆኖ ህዝቡ ይበልጥ እየተሳሰረና በቅንጅት መሪዎችም ላይ ያለው ዕምነት ከቀን ወደ ቀን እየጎለ በመምጣት ማን ም ሳይመራው ህይወቱን በመስዋት ትግሉን በማጣጣፍ ላይ ይገኛል። በአጭሩ የግንቦቱ ስምንት ምርጫና መጭበርበር ፣ የቅንጅት አመራር ቆራጥ ትግልና የህዝባችን ያልተቋረጠ ድጋፍና ትግል ፣ በሌላ ወገን ደግሞ የአንዳንድ ግለሰቦች ክህደትና በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ከወያኔ ጎን መቆም ማን ለምን እንደሚታገልና የቱን ያህልስ ዘልቆ መሄድ እንደሚችል ቁልጭ አድርጎ የሚታይበት የፖለቲካ ሁኔታ በአገራችን ተከስቷል። በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ ታይቶ የማይታወቅ ንቃተ ህሊናና ቆራጥነት እንዲሁም እጅ ለእጅ መተሳሰር ለፖለቲካው ሁኔ ታ ልዩ አምርታ ሰጥቶታል። የወያኔ አገዛዝና ከሀዲዎች እንዲሁም ትግሉን ለማዳፋን የሚሯሯጡ የውጭ ኃይሎች በቀላሉ ሊገቡትና ሊቆጣጠሩት የማይችሉት ሁኔታ ተፈጥሯል ማለት ይቻላል።

ይህ አንደኛው የግንቦቱ ምርጫ የፈጠረው አዲስ የፖለቲካ ሁኔታ ሲሆን ፣ አገዛዙ የቀን ተቀን በሚወስደው ጭፍን ፖለቲካ በምርጫው ያልተካፈሉ ብሄራዊ ባህርይ አለን የሚሉ

ኃይሎችና ለብሄረ-ሰብአዊነትን መብት እንታገላለን የሚሉ በሰሜንም ሆነ በደቡብ የኢትዮጵያ ግዛት እየተጠናከሩ በመምጣት ላይ ናቸው። ይህ ልዩ የፖለቲካ ክስተት ለአገዛዙ ብቻ ሳይሆን ለጠቅላላው የአገራችን ደህንነትና የፖለቲካ ዕድገት አስቸጋሪ ሁኔታ እንደፈጠረና እንደሚፈጠር የማይታበል ሀቅ ነው። ወያኔ አስቦም ሆነ ሳያሰብ የህዝቡን ምርጫ አዳፍናለሁ በሚል ሌላ በቀላሉ ሊወጣ የማይችለው አዲስ ሁኔታ እንዲፈጠር አደረገ። "የቆጡን አወርድ ብላ የብብቷን ጣለች" እንደሚሉት አነጋገር ነው። ያም ሆነ ይህ የአካዚህ አያበጡ የመጡ ኃይሎች የፖለቲካ አጀንዳ ምን እንደሆነና ርዕያቸው ምን እንደሚመስል ፣ ከዚህ በላይ ደግሞ የተወሳሰበውን የአገራችንን የኢኮኖሚ ፣ የማህበራዊ ችግርና አገርን የመገንባት ጉዳይ በምን መልክ እንደሚፈቱትና እንደሚወጡት ካለነሱ በቀር በግልጽ ማንም የሚያውቅ የለም። የዛሬው የወያኔ አገዛዝ ስልጣኑን ቢለቅ ወይም ከስልጣኑ ቢወገድ የግንቦት ስምንቱን የምርጫ ውጤት ይቀበሉ አይቀበሉ ፣ ለፖለቲካና ወደፊት ለሚነደፈው አዲስ ህገ-መንግስት ይገዙ አይገዙ ፣ ባጭሩ ሰላማዊና ዲሞክራሲያዊ የፖለቲካ ሂደትን ይቀበሉ አይቀበሉ ካሁኑ መናገር በጣም አስቸጋሪ ነው። ህዝባችንም ሆነ ተመራጭቻቸው ሌላ ፈተና ይኖርባቸዋል ማለት ነው።

ይህ አዲስ ሁኔታ በአንደዚህ አንዳለ የግንቦቱ ስምንት ምርጫ ለሁሉም ኃይሎች አዲስ ምዕራፍ የከፈተ ፣ ዲሞክራሲያዊ መርሆችን ተከትሎና ጠብቆ በመከባበር በአገራችን አዲስ የፖለቲካ ባህል ለማካሄድ የሚቻልበት ሆኔታ እንዲፈጠር በር የከፈተ ነበር። በወያኔም ሆነ ከሱ በፊት በነበረው አገዛዝ የተሰሩ ስህተቶችን እንደሰህተት ብቻ በመቁጠርና ይቅር በመባባል በቀና መንፈስ በፕሮግራም የተመሰረተ ልዩ የፖለቲካ ባህል በማዳበር የአገራችንን የተወሳሰብ ችግር በጋራ ለመፍታት መወያየትና ለዚህ የሚበጅ ሁሉንም የሚያካትት ህገ-መንግስት በመንደፍ ወይም ደግሞ ያለውን በማሻሻል ወደፊት ኡብሮ መጓዝ ይቻል ነበር። የወያኔ መሪዎችም የያዙትን ሀብት ይዘው ህግና ስርዓትን ተከትለው እንደሚኖሩም ዜጋ ህይወታቸውን መምራት በቻሉ ነበር። እንደዚህ ዐይነቱ ቀና አስተሳሰብ በቀጥታ በቅንጅት መሪዎች ባይመጣ እንኳ ባላቸው ኃይል ሁኔታው ለነሱ እንዲመቻቹ ማድረግ በቻሉ ነበር። "ስልጣንን ታግለን ይዘናልና እናንተም ታጥቃችሁ ተዋጉና እዚህ ድረሱ" በሚል ኋላ ቀር ፈሊጥ አልክ ዋስጥ በመግባት አገርን ማተረግመስ ተያያዙ። በዚህ ግትር ባህርያቸው የአገራችንን ሁኔታ የባሰውኑ አስቸጋሪ ማድረጋቸው ብቻ ሳይሆን ከአንግዲህ ወዲህ ከነሱ ጋር ምንም ዐይነት የድርድር ሁኔታ እንዳይፈጠር አበላሽተዋል። አገዛዛቸው ብቻ ሳይሆን ህገ-መንግስታቸውም ተቀባይነት በፍጹም የለውም ማለት ነው። እስከዛሬ ድረስ በፈጸሙት ፣ ማለትም አገርን በማፈራረስ ፣ ብሄራዊ ነገነትን በማስደፈር ፣ ከውጭ ኃይል ጋር ተባብሮ ቴሮሪዝም አዋጋለሁ በሚለው ኃይል በቀጥታ አገራችን የቴሮሪስቶች ጥቃት እንዲደርስባት ሁኔታውን ማመቻቸት ፣ የአገራችንን ህልውና ማስደፈርና በሌሎች የጎረቤት አገሮች እንደትንጠላ ማድረግ ፣ ህዝብን መግደልና ያለግባብ ማሰር ፣ አንዱ ጎሳ በሌላው ጎሳ ላይ እንደ የጎሳ ቅስቀሳ ማድረግና የዘለዓለም ጥላቻ ሰፍኖ መረጋጋት እንዳይፈጠር ሁኔታውን ማመቻቸት ፣ ሀብትን ከአለ አግባብ ማከበትና ሌላው በአገሩ ስርቶ እንዳያድር የውስጥ ለውስጥ ሴራ መስራትና የአገሪቱ ሀብት እንዲባክን ማድረግ ... ወዘተ. ለዚህ ሁሉ ተጠያቂ ይሆናሉ ማለት ነው። ባጭሩ ከአንግዲህ ወዲያ በኢትዮጵያ ህዝቦችና በወያኔ መሀከል ምን ም ዐይነት እርቅ አይኖርም ማለት ነው።

የኛ የትግል ስልትና የአገራችን የወደፊት ዕጣ

በጽሁፉ መግቢያ ላይ አንዳልኩት የተማሪው አንቅስቃሴ ትግሉን ሲጀምር ከአንዳንድ ስህተቶች ባሻገር ይዞ የተነሳቸው የትግል መመሪያዎች ነበሩት። የግንቦት ስምንቱ ምርጫ በአገራችን ታሪክ ውስጥ ልዩ ሁኔታ ቢፈጠርም እኛ እንደተመኘነውና እንደፈለግነው ተግባራዊ ሊሆን አልቻለም። እስካሁን ምርጫ በተደረገባቸው የብዙ አፍሪቃ አገሮች እንደምናየው ፣ የምርጫ ሂደት አዲስ ዲሞክራሲያዊ ባህል ቢሆንም ምርጫ በተካሄደባቸው አገሮች ህዝቦቻቸው ተጠቃሚ ሲሆኑ አይታይም። ለውድድር በሚቀርቡትና በአሸናፊነት በሚወጡት

ፓርቲዎች መሀከል ከመጀመሪያው አገርን የማስተዳደር ፣ ኢኮኖሚውን የማሳደግና ህዝብን ተጠቃሚ የማድረግ አጀንዳ ከመጀመሪያው ግልጽ ባለመሆኑ ስልጣን ከጨበጡ በኋላ መርበትበትና ወደ መባለግ ያመራሉ። በተጨማሪም የእነ አይ ኤም ኤፍንና የዓለም ባንክን ምክርና ፖሊሲ በመከተል ኢኮኖሚያቸውን የባሰውን ያተረግምሳሉ። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የናይጄሪያና የኪኒያ ምርጫና ውጤቱ ነው። ሁለቱም አገሮች በአሁኑ ወቅት ምን ዐይነት ሁኔታ ውስጥ እንደሚገኙ እናውቃለን።

ወደ አገራችን ስንመጣ ሁኔታው ከዚህ ትንሽ ለየት ቢልም ቀደም ብለው በውይይት ያልተመለሱ አገርን የመገንባት ጉዳይ ተንጠልጥለው ያሉ ናቸው። በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ የኢኮኖሚ ግንባታ ፣ ከተማዎችን የመገንባት ጉዳይ ፣ ለሰፊው ህዝብ አዲስ የአኗኗር ኗሪና የአሰራር ባህል መፍጠር ፣ የትምህርቱን ጉዳይ ለሳይንስና ለቴክኖሎጂ እንዲያመች አድርጎ በአዲስ መልክ የማዘጋጀት ሁኔታ ፣ ብሄራዊ ነፃነትን የማስከበር ጉዳይ ፣ ባጭሩ አዲስ ኢትዮጵያን የመፍጠር ጉዳይ። እንደሚታወቀው በሊበራሊዝምና በነፃ ገበያ ስም ብቻ የአገራችንን የተወሰሰ ችግር መፍታት አይቻልም። ይህንን መርህ በማድረግ በሰማኒያኛው ዓ.ም ይዘው የተጓዙ ከሚሊታሪ አምባገነንነት የተለቀቁ እንደ አርጀንቲና የመሳሰሉ አገሮች ዛሬ ያሉበትን ሁኔታ ሁላችንም እናውቃለን። ከዚህ ስንሳ ነፃ ገበያና ሊበራሊዝም የላይ የላዩን ስንመለከታቸው ሁላችንም የምንቀበላቸው ቢሆንም በመሰረቱ የአንድ አገር ህዝብ ኑሮ ካልተሻሻለና አገር መገንባት አስካልተቻለ ድረስ ፅንሰ-ሃሰቦች ቀጭ ብቻ ናቸው ማለት ነው። ስለዚህም የነገሮችን ትርጉም ጠለቅ ብለን እንድንመረምር እንገደዳለን ማለት ነው። በነፃ ገበያ መርህ እንዴት አንድን አገር መገንባት እንችላለን ? ሊበራሊዝምስ ስንል ምን ማለታችን ነው ? የሚሉትን ጥያቄዎች እንድንመልስ እንገደዳለን። አንድ ቦታ ላይ እንዳልኩት የአንድ አገዛዝ ምንነት የሚታወቀው መፈክር በማውረዱ ብቻ ሳይሆን በተግባራዊነቱም ነው።

የነፃ ገበያንና የሊበራሊዝምን ጉዳይ በሚመለከት አሜሪካንና የተቀሩት የምዕራብ አገሮች ሊያስተምሩን እንደሚፈልጉት እነሱ እንደፈለጉ ገብተው የሚጨፍሩባትን አገር እንደናመቻችላቸው እንጂ ያማረቸና የበለጸገች ኢትዮጵያን እንድንገነባ ፣ እንዲሁም ደግሞ በዓለም አቀፍ ደረጃ እንድንከበር አይደለም። ድህነትን ፈልፋይ ፖሊሲያቸውን ተግባራዊ እያደረገን አቅመቢሰነታችንን ለዝነተ-ዓለም ለማቆየት እንጂ። እስካሁን በታሪክ እንደታየውም በአይ ኤም ኤፍና በዓለም አቀፍ የኢኮኖሚክ ፖሊሲዎች አንድም አገር የበለጸገ የለም። ከውጭ የሚመጣው ዕርዳታ ወይም ብድር የባሰ ደህ እያደረገን እንደሚመጣ ያለፈው አስራ አራት ዓመት በሚገባ አረጋግጧል። በ\$ 21 በሊዩን የባሰ ድህነትን ከማትረፍ በስተቀር አልበለጸግንም። እንደዚህ ዐይነቱም ዕርዳታ የሰውን የተፈጥሮ የማሰብና የመስራት ኃይል የሚጸረር ፣ ማንኛውም ሰው አጅና አግር አስካለው ድረስ መስራትና ሀብት ማትረፍ ይችላል ፣ ኑሮውንም ማሸነፍ ይችላል የሚለውን ተፈጥሮአዊ ህግ የሚፃረር ነው። ተመጽዋች ምንጊዜም ተመጽዋች ሆኖ ነው የሚቀረው። ስለዚህም የአገራችን ችግር የነፃ ገበያ ጉዳይ ሳይሆን ስርዓት ያለው ሀብትን የሚያዳብር የሰራ ባህል አለመኖር መሆኑን ተረድተን በአዲስ መንፈስ መነሳት ያለብን ይመስለኛል። ከዚህ ስንሳ ከዛሬው አገዛዝ ከስልጣኑ መባረር ባሻገር የምናስተጋባቸው መፈክሮች ፣ በሳይንስና በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ ለሁሉም ህብረተሰብ የሚያገለግል የኢኮኖሚ ግንባታ ፣ ዲሞክራሲያዊ ነፃነትና እኩልነት ፣ በማንም የውጭ ኃይል ሊደፈር የማይችል ብሄራዊ ነፃነት የትግላችን አርማ መሆን አለባቸው። እነዚህን ክርዕዮተ ዓለም ውጭ የሆኑ መፈክሮችንና ሁሉንም የህብረተሰብ ክፍል ሊያካትቱ የሚችሉ መርሆችን እንደ መሰረታዊ ሀሳቦች/ፕሮንሲፕልስ/ይዘን ስንታገል ብቻ ለኢትዮጵያ ህዝቦች ብሩህ መንገድ ልንጠርግላቸው እንችላለን። የተቃራኒውን ማድረግ ወይም ደግሞ በውጭ ኃይል ተማምንን አገራችንን እንገነባለን ማለትና ነፃነትን እንቀዳጃለን ማለት ዘበት ብቻ ሳይሆን የስልጣኔውንም ዘመን እንዲራዘም ማድረግ ይሆናል።

ፈ.ቃዱ በቀለ /ክበርሊን

መነበብ ያለበት መጽሀፍ

John Perkins, Confessions of an Economic Hit Man; San Francisco, 2004